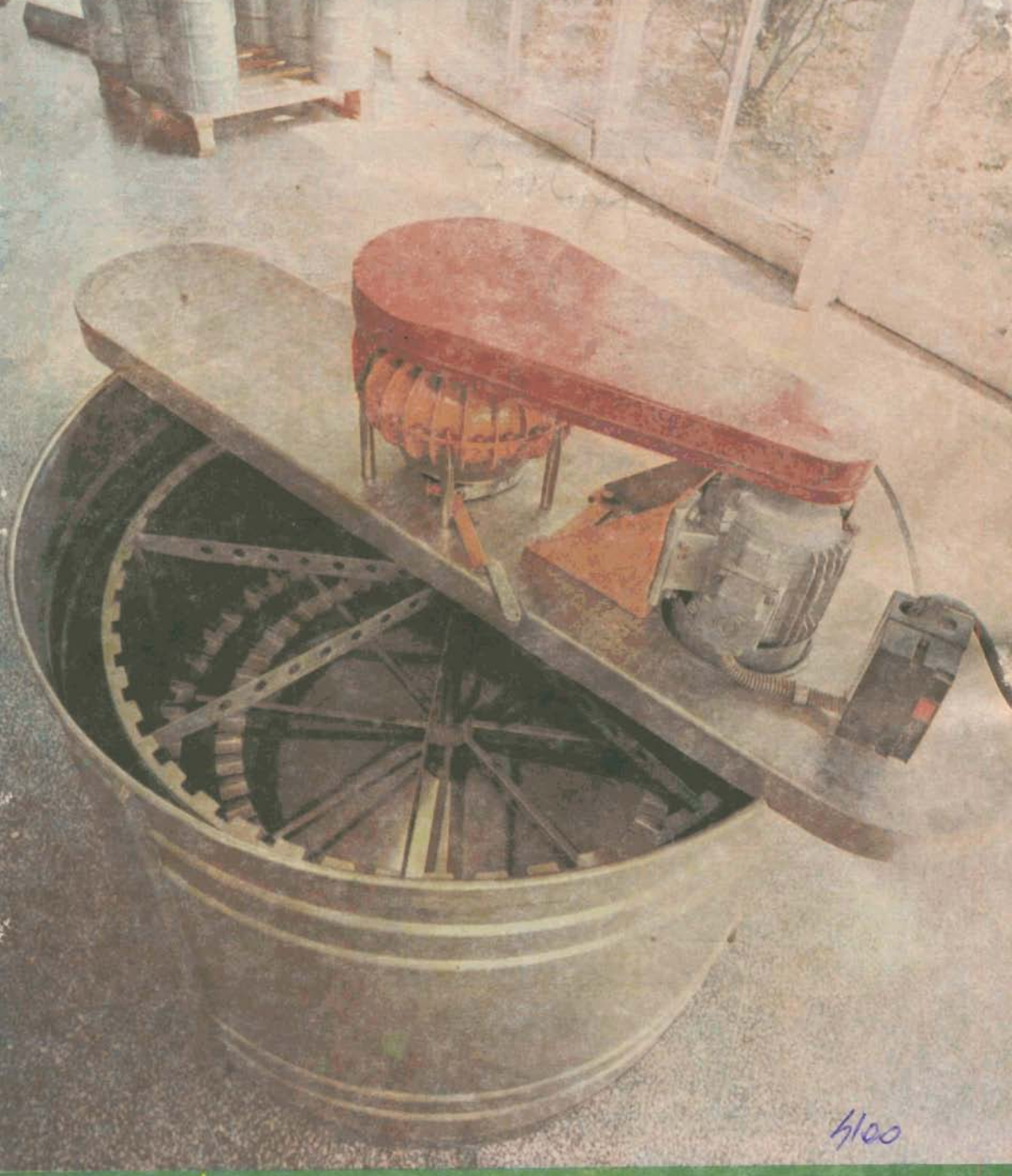

11
NOIEMBRIE
1994

România apicolă

România apicolă

Revistă lunară de informare tehnică și științifică, schimb de experiență și opinii editată de Asociația Crescătorilor de Albine din România

Președinte EUGEN MÂRZA

Anul LXXVIII • Nr.11 • noiembrie 1994

CUPRINS

2 Ion MILOIU: Lucrări ce se efectuează iarna în stupină
5 x x x: Calendarul apicultorului pe luna decembrie
6 Victor NEAGU: LAS-O!... Îi va crește valoarea
8 Elisei TARȚA: Cooperări cu apicultorii din Republica Moldova
10 Vasile POPESCU: Simpozionul Național de Istorie și Retrologie Agrară a României la a XIV-a ediție (II)
12 Costache PAIU: Omagiu stuparului român de totdeauna: țăranul (I)
15 Aurel PAPADOPOL: Ecologia aplicată și etologia albinelor, o perspectivă practică de îmbunătățire și sporire a producțiilor apicole
19 Constanța PFEIFFER: Produsele apicole în cosmetică - Propolisul
21 Ovidiu BOJOR: Fitoterapia și dietoterapia bolilor aparatului digestiv (II)
25 x x x: Apicultura pe plan mondial - Asia
27 Constantin MĂNTULESCU: Cum m-am vindecat de ulcer duodenal cronic
28 Traian VOLCINSCHI: Cărți și publicații apicole românești din primul deceniu al secolului nostru (II) (anii 1901-1910)
31 x x x: Anunț important

C o p e r t a I: Combinatul Apicol al Asociației Crescătorilor de Albine din România produce și livrează pentru agenții economici cu capital de stat, mixt sau privat o gamă largă de unelte, utilaje și instalații pentru apicultură cu randamente sporite, așa cum este centrifuga electrică de mare capacitate cu variator electronic de turație.

(Diacolor: Constantin DINA)

C o p e r t a IV: Banca Agricolă S.A. - Banca tuturor apicultorilor

(Macheta: arh. Florin Ștefureac)

LEI 200

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ing. AUREL MĂLAIU (Președinte de onoare), ing. ELISEI TARȚA (Redactor șef — Președinte Executiv), PETRE MIHAI BĂCANU, MIHAI BEȘLIU (Republica Moldova), SORIN BODOLEA (Redactor de rubrică), NICOLAE V. ILIEȘIU, ing. ION MILOIU (Secretar general de redacție), VICTOR NEAGU, COSTACHE PAIU, MIHAELA ȘERBAN, ing. ȘTEFAN SĂVULESCU, ing. TRAIAN VOLCINSCHI (Redactor șef adjunct), ing. EUGEN ZORICI (Redactor șef adjunct).

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA EDITURII "ALBINA ROMÂNEASCĂ"

Str. Tomas Masaryk nr.17, București, sector 2, cod 70231; tel. 211.47.50, fax 211.80.34, telex 11 205 apirom r; cont vir. 45960102 B.A.S.A. Sucursala Municipiului București

CEREȚI ȘI CITIȚI **Apiterapia în România** — o carte a Editurii APIMONDIA apărută în vara acestui an. În paginile ei aflați rezultate ale multora din anii de lucru prestați de colectivul de specialiști ai Institutului de Cercetare și Producție pentru Apicultură.

Adresați-vă filialelor ACA sau direct Editurii din București, B-dul Ficusului nr.42 A, sector 1; telefon: (01)633.09.18. Puteți primi cartea prin poștă cu plata ramburs (1.800 lei + taxele poștale).

LUCRĂRI CE SE EFECTUEAZĂ IARNA ÎN STUPINĂ

Ing. Ion MILOIU

În general, lucrările privind îngrijirea familiilor de albine pe timp de iarnă se rezumă la crearea condițiilor care să asigure albinelor o deplină liniște și înlăturarea tuturor cauzelor care ar tulbura ritmul caracteristic de viață al lor. .

Principalele lucrări care se efectuează iarna în stupină sunt:

1. **Prevenirea deranjării și neliniștirii albinelor.** În tot timpul iernii se urmărește ca familiile să nu fie deranjate de păsări de curte, ciocănitori, pițigoi etc., unele dintre aceastea aducând mari pagube stupinei. Șoarecii reușesc deseori să pătrundă în stupi producând adevărate ravagii. Pe lângă consumarea proviziilor de miere și păstură ei strică și fagurii încât nu se mai pot folosi, înghit și albine vii datorită faptului că ele nu se mai pot apăra ca în sezonul cald. Din acest motiv, acolo unde se constată că șoarecii au pătruns în cuiburile unor familii (cadavre de albine fără capete sau roase, prezența excrementelor de șoarece, rumeguș de ceară în cantitate exagerată pe fundul stupului și la urdiniș) devine necesară intervenția apicultorului pentru evacuarea șoarecilor.

2. **Supravegherea modului de iernare a familiilor de albine** prin controale auditive. Modul de iernare și starea unei familii pot fi apreciate cu ușurință prin "ascultare", fără a se recurge la deschiderea stupului.

La cercetarea familiilor de albine, sau la orice intervenție în interiorul stupilor în care acestea sunt adăpostite, se va recurge numai în situații excepționale, când viața familiei în cauză este amenințată de lipsa de provizii, de îmbolnăvire sau alte stări anormale ce nu se pot înlătura din afară. Ascultarea familiilor de albine în lunile de iarnă se face o dată la 3-4 saptămâni, apropiind urechea de peretele din față al stupului. Unii crescători de albine se folosesc, în același scop, de un tub de cauciuc lung de 1 m, având diametrul interior de 0,8-1 cm, iar alții de stetoscopul medical. Introducerea unuia dintre capurile tubului pe urdiniș și a celuilalt capăt în ureche, sau folosirea stetoscopului permite perceperea și interpretarea zumzetului albinelor:

— zumzetul moderat și uniform arată că familia de albine este în stare bună și că iernarea decurge normal;

— bâzâitul puternic arată că familia este în suferință;

— zumzetul slab, însoțit de zgomotul asemănător foșnetului frunzelor, înseamnă că familia este înfometată. Aceasta se întâmplă nu numai când familia a intrat în iarnă cu provizii insuficiente, ci și atunci când s-a terminat hrana din celulele fagurilor unde s-a format ghemul de iarnă.

Din cauza temperaturii scăzute (în stupii orizontali și cei verticali cu un singur corp) ghemul nu s-a putut deplasa pe fagurii alăturați, plini cu provizii și nici în partea opusă a fagurilor respectivi unde proviziile sunt intacte.

Când zumzetul este foarte slab sau nu se percepe aproape deloc, se va interveni, fără abuz însă, prin lovirea cu mâna a peretelui din față al stupului.

Dacă albinele răspund printr-un zumzet puternic, care însă încetează numaidecât, înseamnează că familia iernează în condiții bune. Zumzetul prelung, neuniform în intensitate și "plângător" indică absența mătcii. Din cauza neliniștii provocate de lipsa mătcii familia consumă mai multe provizii, se îmbolnăvește de diaree, se epuizează și adeseori piere în întregime. Când în stupină există mătci de rezervă, îndreptarea familiei de albine se face astfel: cuibul familiei orfane se descoperă, după ce, în prealabil stupul a fost transportat într-o încăpere unde temperatura este de aproximativ +15°C, însă numai atât

cât se poate da într-o parte diafragma și primul fagure cu albine pentru a se introduce în spațiul gol creat fagurii, albinele și matca dintr-un nucleu. Când nu există nuclee cu mătci de rezervă, familia de albine orfană se unește cu altă familie mai slabă care are matcă, procedându-se la fel.

Aprecierea modului de iernare a albinelor se poate face și după aspectul diferitelor resturi, după cantitatea de albine moarte găsite pe jos, în fața urdinișului, după resturile scoase de pe fundul stupului și aspectul lor.

Mortalitatea exagerată a albinelor se datorește fie faptului că familia a iernat cu prea multe albine vârstnice, fie uzurii organismului lor din cauza unor boli.

Prezența albinelor umede, mucegăite, arată că în stup este prea multă umiditate. Cadavrele de albine fără capete sau roase, prezența excrementelor de șoareci, arată că acești periculoși dăunători au pătruns în stup.

Rumegușul și albinele moarte se scot de pe fundul stupului cu o sârmă îndoită la un capăt în unghi drept. Rumegușul de fagure se păstrează ca materie primă de ceară sub formă de bulgărași pentru extracția conținutului de ceară în primăvară. Separarea albinelor moarte din rumegușul de faguri se face cu ajutorul unei site. Albinele moarte se strâng și se ard.

Dacă albinle au abdomenul umflat și se văd pete de diaree la urdiniș sau pe scândura de zbor, înseamnă că familia de albine respectivă este pe cale de a se îmbolnăvi sau este deja bolnavă de diaree din cauza proviziilor de calitate inferioară sau a consumului exagerat de hrană ca urmare a condițiilor nefavorabile de iernare.

Prezența cristalelor printre cadavrele de albine dovedește că mierea din fagurii pe care iernează albinele s-a cristalizat. Din contră, acolo unde mortalitatea este neînsemnată și rumegușul de faguri nu este umed, înseamnă că iernarea decurge normal.

Completarea proviziilor în cuiburile familiilor slab aprovizionate, precum și aprovizionarea celor lipsite de hrană în sezonul rece se face mai ușor când la rezerva stupinei există faguri cu miere căpăcită de calitate superioară. Pentru această operație, stupul cu familia ce trebuie ajutată se duce mai întâi într-o încăpere încălzită. Aici i se înlătură capacul, împachetajul și mai apoi podișorul. Observând poziția ghemului, avem grijă ca fagurele cu miere să fie introdus într-o margine a lui, în așa fel încât celulele cu miere să fie în contact cu albinele. În cazul când pe cei doi faguri mărginași în care urmează să se introducă fagurele cu miere se găsesc puține albine, atunci el se introduce peste încă o ramă, spre mijlocul cuibului, unde se află mai multe albine. În asemenea cazuri se face câte un orificiu de trecere prin mijlocul fagurilor cu puține albine și cel cu provizii (de grosimea unui degetar) prin care albinele de pe fagurii mărginași pot trece și se pot alătura restului de albine din ghem. În cazul în care se administrează familiei zahăr candi, șerbet, turte, nu mai este necesară aducerea stupului într-o încăpere încălzită, administrarea făcându-se direct pe vatra stupinei.

3. **Îndepărtarea fără zgomot a zăpezii neafânate și a gheții de pe scândurelele de zbor ale stupilor și desfundarea urdinișurilor blocate de albinele moarte.** Se urmărește ca în interiorul stupilor să nu pătrundă apă sau zăpadă prin orificiile de ventilație sau crăpături. Se curăță scândura de zbor și urdinișul de zăpada transformată în sloi de gheață. Gheața se înlătură cu ajutorul unei vergele de fier sau a unui cuțit încălzit pentru a se evita zgomotul și deranjarea albinelor.

Acoperirea parțială sau în totalitate a stupilor cu zăpadă nu este un prilej de îngrijorare, căci prin aceasta se asigură o protecție suplimentară contra pierderilor de căldură. Totodată, nu este prilej de îngrijorare nici în ce privește sufocarea albinelor, căci prin zăpada afânată pătrunde aerul curat în stupi.

Către sfârșitul iernii, se înlătură zăpada sau "peteçele" de zăpadă de pe toată vatra stupinei. Este bine să se presare paie, pleavă sau frunze uscate pe vatra stupinei. Numai pe asemenea materiale, izolatoare, albinele se pot așeza fără pericol în timpul zborurilor de curățire. Altfel, așezându-se pe zapadă, pământul umed și înghețat, ele rămân amorțite, nu mai pot zbura și mor.

4. **Înlesnirea și supravegherea zborurilor de curățire ale albinelor.** În condiții normale,

în sezonul nefavorabil, albinele au capacitatea de a acumula în intestinul gros o cantitate importantă de excremente. Apariția zilelor cu temperaturi de +12° permite zboruri de curățire ale albinelor și eliberarea intestinului supraîncărcat. Zborurile târzii de toamnă și chiar în cursul lunilor de iarnă (posibile în unii ani în lunile decembrie, ianuarie, februarie) au o influență deosebit de bună asupra iernării. Este important ca albinele să beneficieze de zborul de curățire pentru a se evita declanșarea diareei pe al cărei fond se pot instala boli grave, în special nosemoza. Stimularea zborului de curățire necesită câteva măsuri: eliberarea urdinișului de albine moarte, îndepărtarea chiar a capacelor stupilor și a materialului de protecție, așa încât razele soarelui să încălzească direct podișorul. Pentru a stimula albinele să iasă afară din stup se recomandă și lovirea ușoară a pereților stupului pentru a agita albinele care apoi ies. Este, de asemenea, important ca vatra stupinei să fie bine curățată și să se aplice măsuri pentru topirea zăpezii. Familiile normale efectuează un zbor intens, cu o durată de 30-50 minute. Prezența apicultorului în stupină este obligatorie pentru ca urmărindu-se modul de desfășurare a zborului să fie identificate familiile ce prezintă stări anormale și soluționate aceste cazuri.

Este impotant de reținut ca familiile de albine care efectuează zboruri de curățire mai timpuriu se vor dezvolta rapid în primăvară. Unele familii „fac încercări de zbor„ la temperaturi mai scăzute. Acest fenomen poate însemna prezența unor stări anormale ce au dus la supraîncărcarea intestinului gros al albinelor.

Se atrage atenția apicultorilor, în mod deosebit, asupra necesității de a asigura zborul albinelor în primele zile favorabile, deoarece în condițiile climatice din țara noastră, după câteva zile calde din ultima parte a lunii februarie sau din prima parte a lunii martie, revine o perioadă rece care poate dura chiar două-trei săptămâni. În familiile care au făcut zborul în primele zile favorabile, creșterea puietului pe scară largă începe cu două-trei săptămâni mai repede decât în celelalte familii, ceea ce este deosebit de important în special pentru culesul de la salcâm.

(Din broșura: "Iernarea familiilor de albine")

Prezidiul celui de al XIV-lea Simpozion Național de Istorie și Retrologie Agrară, Bacău, 23-27 august 1994. (În paginile următoare publicăm două materiale legate de această prestigioasă manifestare în care istoria apiculturii a fost bine reprezentată.)

CALENDARUL APICULTORULUI PE LUNA DECEMBRIE

Ultima lună din calendar și prima lună de iarnă; luna lui "Indrea" când solul din întreaga țară se acoperă de zăpadă protejând culturile agricole însămânțate. Este luna solstițiului de iarnă care marchează zilele cele mai scurte din tot cursul anului. Pulsațiile de aer polar sunt mai puternice și întâlnirea lor ocazională cu masele de aer cald transportate din bazinul mediteranean produc serioase perturbații și schimbări meteorologice care pot aduce pe lângă viscole de zăpadă și zile însorite care să provoace în unele cazuri zborul albinelor.

Dacă în prima fază a iernării care începe o dată cu răcirea timpului când temperatura scade sub 8°C iar albinele își reduc activitatea și se adună strâns în jurul mătcii pentru a se încălzi și a suporta temperaturile reduse, acum când temperaturile se mențin sub 0°C, ghemul de iernare este complet format și are o formă sferică sau elipsoidală în funcție de amplasarea rezervelor de hrană și a formatului ramelor pe care s-a organizat.

De regulă, albinele de la marginea ghemului de iernare sunt mai vârstnice și protejează familia împotriva pierderilor de căldură. Aceste albine alcătuiesc o structură specială care poartă denumirea de coajă a ghemului care variază ca dimensiune în funcție de temperatura aerului din jurul ghemului și determină comportarea individuală a familiilor de albine în perioada de iernare. Consumul de hrană în această lună este de 0,750-0,850 kg miere pe familia de albine.

Lucrări de executat în această perioadă:

- Asigurarea condițiilor pentru iernarea liniștită a albinelor;
- Supravegherea și controlul modului de iernare a familiilor de albine prin ascultări, analiza resturilor descoperite la urdinișurile și pe fundul stupilor;
- Înlesnirea și supravegherea zborurilor de curățire ale albinelor;
- Îndreptarea la timp a stărilor anormale ce se ivesc în cuiburile unor familii de albine;
- Îndepărtarea fără zgomot a zăpezii înghețate formată pe scândurele de zbor ale stupilor;
- Începerea încheierii și însârmării ramelor pe care urmează să fie fixați fagurii artificiali necesari în sezonul apicol al anului următor;
- Analizarea activității desfășurate în sezonul apicol, al anului care se încheie în scopul eliminării cauzelor care au determinat obținerea unor rezultate necorespunzătoare;
- Încheierea de contracte pentru valorificarea produselor apicole din producția anului următor;
- Ridicarea nivelului profesional prin: studierea literaturii de specialitate, abonarea la revista "România apicolă", participarea la cursuri, schimburi de experiență și alte manifestări organizate de cercurile apicole și filialele județene ale Asociației Crescătorilor de Albine din România.

LAS-O!... îi va crește valoarea

Prof. Victor NEAGU

Strategia în apicultură (vezi articolul din revista noastră nr. 6/1994, p. 14) se referă la un ansamblu de măsuri și acțiuni generate de o rezultantă din principiul de reformă și dezvoltare economică a țarii. Scopul este creșterea volumului sau sporirea eficienței producției, reducerea cheltuielilor și buna valorificare a producției. Prin complexitate și dimensiune, strategia economică în apicultură nu poate fi scutită de greșeli sau dificultăți. Acestea vor apărea datorită lipsei de informație, de experiență, a lipsei unui concept propriu fiecărui apicultor și în special "informării", nu a lipsei de informație, a complexității situațiilor și mentalităților fără suport economic a unor apicultori. Durerile acestor balansări economice pot fi atenuate, o serie de greșeli pot fi prevenite, înlăturate dacă în concepția apicultorului există un fir bine determinat de gândire economică. Un apicultor modern nu poate fi performant, lăsând lucrurile la voia întâmplării. Astăzi în mare parte ne confruntăm cu probleme de tip managerial, de marketing, înainte chiar de a aminti pe cele de ordin tehnologic. Competitivitatea apicultorului depinde într-o măsură apreciabilă de instrumentarul economic folosit. Iată cum, studiul în cauză poate constitui o părticică din strategia rentabilizării apicole, este un punct de vedere propriu și va trebui acceptat ca atare. Nu mă îndoiesc, că vor exista și alte puncte de vedere, unii vor avea alte argumente, poate solide pentru a-și susține punctul de vedere. Dincolo de părerile contradictorii o problemă va rămâne nerezolvată: ce ne facem cu mierea?

Să fie clar, nu ridic problema pregătirii tehnice a apicultorului, ci o ridic pe aceea a diminuării situațiilor de a reacționa în condițiile lipsei de informații asupra modificărilor factorilor interni și externi economici. Consecința acestor aspecte printre care și flexibilitatea în adaptarea soluțiilor comportamentului apicultorului față de noile cerințe în care este pus, se concretizează în stocarea mierii, cu alte cuvinte prin lipsa adaptării la soluțiile financiare oferite de moment. Cunosc apicultori care stochează multe tone de miere de-a lungul anilor, în ciuda ofertelor de cumpărare pe care le-au avut, după spusele lor, cam mici ca preț și cantitate.

Iată cum totul a pornit de la necesitatea unui export de 40 tone miere lunar, în baza unei comenzi ferme - prin contract -, cu o firmă de peste hotare. Țin să precizez că prețul oferit de acea firmă era mic, însă în limitele mediei ofertelor practicate în exterior. Și, în aceste condiții, exportul se putea realiza cu un mic beneficiu, dacă, apicultorii ar fi avut o bună pregătire economică.

În bază de cifre am să demonstrez justețea celor afirmate, fiind lesne de înțeles că nu am să fac nici o nominalizare. În majoritatea cazurilor tranzacția nu a fost încheiată pentru o diferență de 100 lei pe kg. Ei bine această sută, reprezenta exact câștigul subsemnatului... Veți spune că e mult la zecile de tone! Eu zic că nu, ținând cont de factorii de risc care apar inevitabil.

În luna octombrie 1993 pentru această sută de lei afacerea nu a fost încheiată, la nerealizarea ei aflându-se apicultorii. Motivația? Prețul mic oferit. Astăzi după aproape un an de zile, luând legătura cu respectivii, aflu cu stupoare că mierea anului 1993 se află în stoc, ba adăugându-se și recolta anului 1994.

Pentru această sută de lei per kg, pe care nu puteam să o ofer, un apicultor a preferat să păstreze cele 4 tone de miere pe care le avea, spunându-mi că preferă să o păstreze: Las-o... îi va crește valoarea... Nimic mai fals!

Azi, pentru aceeași marfă pe care o avea în 1993, mi-a cerut mai mult decât anul trecut cu o sută de lei... Oare stocarea a adus un plus de valoare substanțială?... Hotărât NU, cei în cauză au pierdut.

Să analizăm lucrurile astfel; la etapa respectivă banca DACIA FELIX oferea o dobândă pe termen de 137% pentru depunerile de peste trei milioane lei.

Matematic: 4000 kg x 1200 lei oferiți pe kg = 4.800.000 lei, sumă pe care apicultorul ar fi încasat-o în cazul acceptării prețului. 4.800.000 lei depuși la bancă pe termen, azi, suma, ar fi adus 12.176.000 lei prin capitalizarea lună de lună a dobânzii. Puțini știu că suma depusă în bancă cu contract pentru o anumită dobândă care e la zi și este fixă până la încheierea termenului pentru care a fost depusă, chiar dacă a doua zi după semnarea contractului dobânda scade.

Revenind în momentul de față apicultorul, posesorul celor 4000 kg, cere 1400 lei pe kg, pentru acea miere pe care nu a vândut-o în 1993. Mierii pe care a stocat-o un an de zile, ca producător i-a crescut prețul cu 100 lei per kg, și încă nu a vândut-o... Dacă în momentul respectiv ar vinde-o azi la prețul cerut, situația financiară ar arăta astfel: 4000 kg x 1400 lei = 5.600.000 lei.

Dacă ar fi vândut-o atunci - 1993 - cu 1200 lei/kg, și banii erau depuși pe termen... 12.176.000 lei (cu dobândă) - 5.600.000 lei sumă realizabilă azi = 6.576.000 lei, este suma pe care a pierdut-o acest apicultor, prin încăpățânare sau lipsă de calcul. Se pare că cei din mediul sătesc au circumstanțe atenunate prin lipsă de informare.

Dar să prezint un caz mai concludent, subiectul locuind într-un oraș, capitală de județ:

În martie 1994 un apicultor oferea spre vânzare 1000 kg de miere de tei la prețul de 1600 lei per kg. Târgul nu s-a încheiat deoarece nu i se oferea mai mult de 1500 lei. Azi după 7 luni cere cu o sută de lei mai mult, adică 1700 lei kg, pe aceeași marfă pe care nu a vândut-o atunci... Din nou matematic: 1000 kg x 1500 lei (preț oferit și refuzat) = 1.500.000 lei, care depuși atunci la bancă pe termen 6 luni i-ar fi adus suma de 2.100.000 lei. În prezent această tonă dacă ar vinde-o cu cât cere azi 1700 lei/kg ar valora 1.700.000 lei. Iată cum și acest apicultor pierde 400.000 lei în 6 luni, iar mierea nu e încă vândută.

Dragi apicultori, să nu desconsiderăm valoarea vânzării, a actului în sine "en gross". Prin vânzare nu mai ai grijă de stocarea ei, grija deprecierii, a furtului, iar butoaiele sunt eliberate pentru noua producție. Unii apicultori neavând vase prin blocaj de acest fel, au pus mierea în butoaie în care au pregătit vinul, țuica, au împrumutat vase care au fost întrebuințate la murături, varză etc. Ce contează, după opinia lor, vasele au fost bine spălate...

Dar, să prezint și un caz de dată și mai recentă; apicultorul în cauză, e inginer cu o bună pregătire profesională dar nu și cu o gândire economică adecvată realităților. Domiciliul? În inima capaitalei. Totuși... noua producție pe acest an 2500 kg miere polifloră este stocată, afacerea nefiind parafată tot pentru această sută de lei "ghinionistă".

Din nou un calcul: 2500 kg x 1400 lei/kg (preț oferit) = 3.500.000 lei. Dacă târgul ar fi avut loc, această sumă depusă la BANKCOOP, ar fi adus prin dobândă un venit de 7.105.000 lei. Împărțind 7.105.000 lei la 364 zile/an rezulta o sumă de 19.541 lei, sumă pe care zilnic acest apicultor o pierde prin stocare, căutând o ofertă mai mare cu 100 lei pe kg:

Un calcul sumar ne arată că de circa 45 zile mierea nu a fost vândută (și încă câte zile sau luni?) 45 zile x 19.541 lei valoare zi = 877.500 lei sumă pe care a pierdut-o în acest interval de timp. Zilele trec și mierea se află în stoc?!

Dacă "AZI" ar primi nu cu o sută mai mult ci cu două sute, calculul ar arăta: 2500 kg x 1600 lei/kg = 4.000.000 lei (valoare de moment). Ori dacă târgul se încheia atunci cu 1400 lei kg + 3.500.000 lei + 877.500 dobânda = 4.377.500 lei..: fără comentarii...

Stimați apicultori, spațiul nu-mi permite să vă prezint și alte forme de manifestări ale "gândirii economice".

Dacă, astăzi prezentul "banca", ne oferă această șansă, a dublării valorii mierii, această șansă nu trebuie pierdută. Prezentul și viitorul sunt subordonate strategiilor ce le preced. Să nu desconsiderăm șansa. Această tranziție nu constituie în sine numai decapitarea apicultorului (să nu ne decapităm singuri), ci ea constituie și stimularea dreptului de decizie, de judecată, interpretare și constructivitate în noile condiții economico-financiare.

(Continuare în pag. 27)

COOPERĂRI CU APICULTORII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Covorbire cu domnul inginer Eugen Mârza,
președintele Asociației Crescătorilor de Albine din România.

— De curând v-ați întors din Republica Moldova unde - în ultimele două zile ale lunii septembrie - împreună cu domnul Nicolae Platon, director economic al Asociației, ați efectuat o vizită de lucru la invitația conducerii Parlamentului Republicii Moldova. Ce ne puteți spune despre această vizită luând în considerare și alte acțiuni de cooperare cu această țară pe teme de apicultură derulate în timp?

— Deplasarea noastră a fost făcută cu intenția de a discuta unele probleme privitoare la reorganizarea în Republica Moldova a asociației de apicultură precum și pentru stabilirea câtorva acțiuni viitoare referitoare la realizarea de cooperări tehnico-științifice, organizatorice și economice în apicultură. Legat de alte activități derulate anterior recentei vizite trebuie să amintesc Protocolul de colaborare semnat în urmă cu doi ani - în luna martie 1992 - cu prilejul vizitei în România a unor factori de conducere ai apiculturii din Republica Moldova. Acest protocol de intenții evidențiază domeniul de cuprindere sau altfel spus sfera de interese care se referea la aspectele științifice, tehnice, economice, publicistice din domeniul de interes comun - apicultura.

De altfel acest protocol a fost publicat în revista "România apicolă" nr. 4/1992. Tot în revistă au fost mediatizate în timp și alte acțiuni ce s-au desfășurat ca de pildă primirea unei delegații a apicultorilor români de către președintele Republicii Moldova domnul Mircea Snegur în luna iunie a anului trecut, fapt consemnat de asemenea în revista "România apicolă" nr. 8 a aceluiași an.

— Credeți că am putea considera că în relațiile despre care vorbim a existat o etapă anterioară - una de apropiere spirituală și o altă etapă, ulterioară, de integrare economică între apicultorii celor două țări?

— Dacă ar fi să etapizăm legăturile cu Republica Moldova putem constata că în domeniul apiculturii aceste legături au urmat la modul general evoluțiile pe care cele două societăți le-au parcurs și în alte domenii ca de pildă în domeniile: cultural, de învățământ, de reorganizare a diverselor sectoare, financiar și așa mai departe.

Între inițiativele de apropiere sufletească cred că trebuie să amintesc vizita din luna noiembrie 1992 a unei delegații de 15 apicultori români care s- au deplasat în Republica Moldova, la Baimaclia, locul de naștere a regretatului prof.dr.ing. V. Harnaj. Atunci, Școala națională medie din Baimaclia a primit numele fostului președinte al Asociației Crescătorilor de Albine din România și al APIMONDIA, s-a inaugurat în aceeași școală un punct muzeistic comemorativ și a fost montată pe un perete al lăcașului de învățământ o placă de marmură care evocă pentru marele înaintaș recunoștința apicultorilor de pe ambele maluri ale Prutului.

Ritmul amplificării legăturilor în domeniul apiculturii n-a fost cel așteptat de noi și aici mă refer la concretizarea acțiunilor consemnate în protocolul amintit. Aceste acțiuni au fost oarecum întârziate din cauza transformărilor care au avut loc în România și mai ales în Republica Moldova în cadrul tranziției societății spre economia de piață și restructurării unor instituții centrale și locale. În timp, contactele au continuat și au fost inițiate și unele acțiuni concrete conform prevederilor Protocolului ca de pildă expedierea gratuită în Republica Moldova în fiecare lună a câte 100 de reviste "România apicolă" pentru documentarea apicultorilor care nu erau abonați. Se poate spune că acum ne aflăm la începutul unei etape de parteneriat economic, etapă cu perspective promițătoare.

— Pentru că ați amintit de revista

"România apicolă" cred că este bine să precizăm că în Colegiul de redacție este membru și un apicultor din Republica Moldova (domnul Mihai Beșliu) și că ne-am străduit să publicăm relatările primite de la corespondenții noștri de dincolo de Prut. Din păcate aceste relatări sunt cam sporadice însă sperăm că frecvența lor se va îmbunătăți: Cred că cititorii ar fi interesați să afle care au fost rezultatele concrete ale acestei ultime vizite.

— Am fost primiți de domnul Petre Lucinschi, președintele Parlamentului și de domnul Dumitru Puntea, fost vicepreședinte al Parlamentului, actualmente prefectul raionului Edineț - cu care am purtat discuții cu privire la reorganizarea asociației de apicultură din Republica Moldova. În această idee, delegația noastră a prezentat domnului Lucinschi și domnului Puntea, structura de organizare a apiculturii în România precum și principalele aspecte ale activităților organizatorice, tehnico-economice, științifice și publicistice ale unităților asociației: filiale județene, Combinatul apicol, Institutul de Cercetare și Producție pentru Apicultură, Redacția revistei "România apicolă". Au fost reanalizate posibilitățile de aprovizionare din România a apicultorilor moldoveni, cu faguri artificiali, utilaje, unelte și medicamente de uz apicol în vederea creșterii potențialului productiv al familiilor de albine. De asemenea s-au evidențiat posibilitățile de livrare a unor produse și preparate bioenergizante, apiterapeutice și cosmetice pentru populație. Am prezentat gazdelor într-o expoziție produsele ce le putem oferi spre comercializare. În cadrul discuțiilor s-a conturat posibilitatea valorificării acestor mărfuri într-un magazin apicol ce urmează a se deschide în Chișinău și altul în orașul Edineț pentru zona de nord a Republicii Moldova. Dezvoltarea activităților economice dintre cele două asociații considerăm că se va înfăptui după reorganizarea asociației apicultorilor din Republica Moldova și amenajarea magazinelor respective. Într-o etapă ulterioară ne propunem să încheiem un contract pentru organizarea unei societăți comerciale mixte româno-moldovene.

S-a convenit de asemenea inițierea unor contacte permanente și un activ schimb de informații între apicultorii din cele două țări în vederea dezvoltării, amplificării relațiilor de colaborare și parteneriat pe multiple planuri.

Diversificarea și dezvoltarea relațiilor economice vor fi în măsură să asigure pentru ambele părți obținerea profitului scontat și bineînțeles o mai bună manifestare a legăturilor apicultorilor din teritoriile de pe cele două maluri ale Prutului.

(Convorbire consemnată de **E. Tarța**)

Una dintre cele mai bine organizate și dotate stupine din România este cea a redactorului șef adjunct al revistei noastre, dl. ing. Traian VOLCINSCHI. Această stupină staționară se găsește la Brănești în apropierea capitalei. Rezultatele de producție sunt pe măsura organizării și dotării, adică bune și foarte bune.

SIMPOZIONUL NAȚIONAL DE ISTORIE ȘI RETROLOGIE AGRARĂ A ROMÂNIEI, LA A XIV-A EDIȚIE (II), Bacău, 23-27 august 1994*/

Vasile POPESCU
Vicepreședinte al Filialei SIRAR Banat

După două zile de dezbateri pe secțiuni: agricultură generală, cultura plantelor, viticultură, creșterea animalelor, silvicultură, instituții-relații și ideologii agrare, apicultură și sericicultură, precum și viața rurală, a lucrărilor simpozionului consacrate studiului experienței umane acumulate în domeniul agrar, sub aspect economic, tehnic, științific și social, partea a doua a programului manifestării a cuprins pentru zilele de 25 și 26 august a.c. o serie de vizite documentare la obiective muzeistice, istorice, social- culturale și stațiuni de cercetare și producție pomicole și legumicole din municipiul și județul Bacău.

Într-o organizare turistică desăvârșită, sub conducerea coordonatorului științific al simpozionului Prof.dr.Ioan Ciuta, coloana celor 6 autocare cu simpozioniști, având în frunte o mașină cu un echipaj al poliției rutiere și urmată de o autosalvare cu personalul medical de prim ajutor, programul de documentare a debutat cu vizitarea Muzeului județean de Istorie "IULIAN ANTONESCU" din Bacău, continuând apoi cu Complexul arhitectural medieval din Bacău-Curțile Domnești și biserica monument "Precista", ctitorită de Alexandru Voievod, fiul lui Ștefan cel Mare. Popasul următor a fost făcut la Necropola "ION IONESCU de la Brad" (1818-1891)-ctitorul agriculturii moderne românești, din localitatea Brad, comuna Negri, unde simpozioniștii au participt la tedeumul desfășurat de un sobor de preoți la monumentul funerar al marelui dispărut. În același perimetru fiind situată și Cetatea dacică Zargidava, concomitent s-aú vizitat și ruinele acesteia în stadiu de restaurare. Pe traseul de înapoiere au fost vizitate Muzeul și Grădina botanică din Prăjești, obiective ce ne-au fost prezentate în amănunțimea lor de către eruditul Prof. Paul Țarălungă, după care, în continuare am fost oaspeții Stațiunii de cercetare și producție pomicolă S.C. Fructexport S.A. Bacău - cu degustarea de rigoare a produselor sale.

Prima zi de excursie documentară s-a încheiat cu vizitarea Parcului dendrologic "Hemeiuși" din apropierea municipiului Bacău.

Cea de a doua zi de informare documentară a început cu vizitarea Sanctuarului eroilor neamului de la Oituz, a glorioaselor lupte din 1917, unde și-au dat jertfa supremă un număr de 18.613 eroi legendari în focul luptei biruitoare. Într-o atmosferă înălțătoare de sărbătoare națională, în prezența adunării întregii suflări a populației din Oituz și localitățile limitrofe, în sunetele fanfarei militare, a recitării de poezii patriotice de către elevii școlilor locale, a intonării imnurilor: "Trei culori cunosc pe lume" și "Pe-al nostru steag e scris unire", precum și a discursurilor înflăcărate de omagiere a faptelor de vitejie săvârșite în primul război mondial pe vatra localității cât și a tedeumului săvârșit de un sobor de preoți, s-a prăznuit pomenirea eroilor martiri căzuți pe această latură a "triunghiului morții" din zona: Mărăști, Mărășești și Oituz. Momentul de înălțare patriotică a fost atât de puternic exprimat încât a emoționat întreaga asistență participantă până dincolo de lacrimi, fapt ce ar putea să fie amintit numai prin reacția afectivă a eminentului patriot-prof. Paul Țarălungă din Prăjești-Bacău, cât și de starea emotivă produsă autorului acestor rânduri, dus cu gândul la eroismul tatălui său rămas "mare mutilat de război" din luptele de la Oituz-postură ce i-a marcat existența fizică pentru întreg restul vieții lui.

*/ Prima parte a acestui articol a fost publicată în numărul anterior al revistei.

De la Oituz, Caravana s-a continuat pelerinajul documentar pe traseul Onești, Târgu Ocna până la Slănic Moldova, unde, după vizitarea stațiunii balneo-climaterice și degustarea unui păstrăv cu mămăliguță, coloana s-a înapoiat la Târgu Ocna și a vizitat Salina Trotuș și stațiunea de tratament a afecțiunilor respiratorii din mina de sare. Înapoierea spre Bacău s-a făcut pe ruta Moinești, cu un popas la Centrul de Cultură și Creație "Rosetti-Tescanu — George Enescu" de la Tescani, unde s-au vizitat exponatele documentare și s-a audiat un concert organizat adhoc de orchestra simfonică a Filarmonicii Bacău în onoarea simpozioniștilor.

Pe întreg traseul vizitelor de documentare efectuate în cele două zile, participanții s-au bucurat de informarea competentă asupra obiectivelor vizitate, dar și de ospitalitatea caracteristică sufletului blând și generos al moldoveanului neaoș, despre a cărei descriere la obiect nu ne permite spațiul tipografic, însă recomandăm cu multă căldură iubitorilor de drumeție și istorie să viziteze această zonă binecuvântată de Dumnezeu, de la confluența Bistriței cu Siretul, pentru a-și îmbogăți cugetul cu impresii și imagini de neuitat dintr-o zonă istorică, etnografică și folclorică deosebită.

Participanților la lucrările simpozionului li s-au acordat din partea Comitetului de organizare - medalia jubiliară-XXV- a celui de "AL XIV-LEA SIMPOZION NAȚIONAL DE ISTORIE ȘI RETROLOGIE AGRARĂ A ROMÂNIEI": 1969-1994, Bacău 23-27.08.1994, iar la încheierea manifestării, în cadrul unei mese festive oferite de organizatori cu sprijinul sponsorilor, s-a toastat și concluzionat în scurte alocuțiuni reușita dezbaterilor problemei agrare din țara noastră.

Tot în plan organizatoric, nu poate fi trecut cu vederea aportul adus reușitei lucrărilor secției de istorie a apiculturii, de către iscusitul ing. Dan Tilici - secretarul tehnic al Filialei A.C.A. Bacău, căruia, membrii acestei secții îi sunt recunoscători și-i adresează mulțumirile lor cordiale.

De asemenea, se cuvine să amintim despre aprecierile meritorii ce-i revin organizatorului lucrărilor simpozioanelor pe parcursul unui sfert de veac - Dr.ing. Eugen-Constantin Mewes, acțiune intrată în tradiție ce se dorește a fi continuată cu cea de a XV-a ediție din anul 1995, de la Arad și multe altele ce se vor mai desfășura de-a lungul anilor pe cuprinsul țării noastre.

O parte dintre participanți în timpul vizitei de documentare la Complexul arhitectural medieval din Bacău - Curțile Domnești ascultă explicațiile directorului Complexului.

OMAGIU STUPARULUI DE TOTDEAUNA: ȚĂRANUL (I)*/

Prof. Costache PAIU
Vicepreședinte al Asociației Crescătorilor de Albine din România

S-au adus elogii țăranului român în secolul nostru pentru toate meritele indubitabile privind rezistența lui care a însemnat rezistența neamului nostru în istorie. El a constituit elementul de bază în luptele pentru apărarea independenței țării - el a fost ostașul anonim care s-a sacrificat luptând sub Ștefan cel Mare, Ioan Vodă cel Cumplit, Radu de la Afumați (care împins de nu se știe ce nevoi a trebuit să înfrângă și o răscoală țărănească), Mihai Viteazu, Aron Vodă și în vremurile mai noi el a luptat la Plevna, Grivița, Smârdan, Mărăști, Oituz, Mărășești. Ostașilor acestora anonimi le-au închinat versuri nemuritoare Vasile Alecsandri, George Coșbuc, Ștefan Iosif. Cu gândul la ei ne-a dat Eminescu Scrisoarea a III-a, lor le-a închinat Octavian Goga cea mai mare parte din geniala sa operă și tot lor le-a consacrat Rebreanu cea mai mare parte din creația sa literară ca și Sadoveanu și Tudor Arghezi, ca și Creangă iar Blaga a considerat că veșnicia s-a născut la sat.

Acești țărani au fost de fapt purtătorii istoriei, ei au răsărit și au apus mereu ca soarele, au izvorât și au curs spre viitor ca apele, lor le datorăm păstrarea limbii de la latini până azi și tot prin ei ne-am realizat ca lucrători ai pământului și ca păstrători de tradiții care ne arată de unde venim și ce destin ne așteaptă. Acest țăran trudnic și răbdător a fost și continuatorul apiculturii pe melagurile românești și despre apicultorul țăran nu s-a vorbit sau s-a vorbit mult prea puțin.

Fără îndoială pământurile românești au o rețea hidrografică deasă (râuri, pâraie, bălți, lacuri, iazuri) în jurul cărora iau naștere lunci, fânețe, păduri, livezi denumite documentar "pometuri", vii și prisăci. Avem o climă propice apiculturii, dar ce s-ar fi ales de toate aceste condiții fără țăranul român, unicul creator de valori materiale din cele mai vechi timpuri. De altfel documentele istorice denumesc moșiile fără sate "moșii moarte" iar în Moldova "pustii" care sunt date fie mănăstirilor fie boierilor pentru întemeierea satelor. Nu trebuie să se înțeleagă că socotind țăranul unic creator de valori diminuăm rolul pe care l-au jucat în istoria noastră națională - ca și în istoria tuturor popoarelor personalitățile, cei care au polarizat în anumite momente energiile naționale și le-au dirijat spre ținte dinainte fixate și cu responsabilitate analizate. Așa au fost Petru I Mușat, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare și alții în Moldova, sau Basarab I, Vladislav, Mircea cel Bătrân, Radu de la Afumați, Vlad Țepeș, Mihai Viteazu în Țara Românească și înainte de ei dacii Burebista și Decebal.

Țăranul român stupar l-a continuat pe stuparul vânător de albine - tradiție care s-a perpetuat în Transilvania de nord până în zilele noastre sub denumirea de bârcuit. Dimitrie Cantemir ("Descrierea Moldovei", Ed. Tineretului București, 1967, p. 213) amintește o tradiție care persistă și acum în lumea satelor - "la cununie preotul dă la urmă celor doi cununați să guste de trei ori pâine întinsă în miere semn al dragostei și unirii veșnice".

De altfel mămăliga (de mei la început și târziu din porumb), laptele și mierea au fost nelipsite în hrana dacilor și tradiția a continuat-o de-a lungul veacurilor țăranul român cel care a continuat și nomenclatura latină în agricultură, în apicultură și în folosirea cuvintelor de fiecare zi. Vom zice același lucru și despre continuitatea îmbrăcămintei. Legenda care explică proveniența albinei din transformarea unei fete frumoase este aceeași cu cea latină care arată că albina a apărut prin metamorfozarea de către Jupiter a frumoasei Melissa. Unele procedee apicole populare au vechime milenară.

*/ Comunicarea prezentată de autor în Secția de istorie a apiculturii din cadrul celui de al XIV-lea Simpozion Național de Istorie și Retrologie Agrară a României, Bacău, 23 - 27 august 1994.

Prinderea roilor din scorburile copacilor din pădure sau identificarea locului unde se află un stup și recoltarea mierii din scorburi - deci bârcuitul pomenit mai sus are o vechime care o leagă de primele ocupații ale omului. Suntem - prin țărani - continuatorii tracilor despre a căror "hrană, scria Xenofon, că este formată din miere, legume, lapte și carne foarte puțină căci credința în Zamolxe îi oprea". Toți istoricii care s-au ocupat de trecutul Daciei au fost unanimi în a recunoaște că apicultura a fost o îndeletnicire permanentă a locuitorilor ei. Comerțul acestor locuitori cu lumea romană constă în miere, ceară și pește sărat ceea ce a continuat până târziu în evul mediu (A.D. Xenopol "Istoria Românilor din Dacia Traiană", ed. III vol. I, București, 1925, p. 62).

Mierea și ceara au făcut gloria Moldovei (alături de "caii buni de rasă" interziși la export ca și ceara) și a Țării Românești până când agricultura a luat o mai largă dezvoltare și multe câmpuri cu flori au dispărut (N. Iorga "Istoria Comerțului Românesc" Epoca veche, București, 1925, p. 14-16). Și dacă am părăsit aproape total limba dacilor și ne-am însușit-o pe cea latină am făcut-o pentru că intrasem într-o cultură nouă care în toate domeniile vieții - deci și în apicultură - era superioară. Latinizarea noastră a fost un fenomen care uimește și azi lumea științifică istorică dar producătorul direct, respectiv apicultorul însușindu-și cunoștințe noi în domeniu și-a însușit și termenii latini de care ne folosim azi și care dovedesc, alături de întregul vocabular al limbii române că ne-am născut aici și că am continuat să existăm pe aceste meleaguri, când luptând cu arma în mână, când uzând de abile procedee diplomatice. E nevoie să spunem că un rol hotărâtor l-a avut în acest complicat proces de etnogeneză - țăranul apicultor!? (vezi "România apicolă" nr.3/1993 și nr. 11/1993).

Au vrut romanii ceară și miere - le-am dat așa cum am dat tuturor năvălitorilor fie că au trecut numai pe aici fie că ne-au stăpânit (bulgarii și ungurii). Nomadul are nevoie de o populație statornică să îi furnizeze hrană și această nevoie a lui am folosit-o din plin pentru a învinge, pentru a exista.

Ne-am retras din calea primelor șocuri în păduri, în văi inaccesibiule popoarelor călărețe și reveneam deîndată ce furia trecea și foamea îi silea pe năvălitori la tratative. Așa au învățat apicultorii români să facă butoaiele pentru miere din lemn de tei și să le ceruiască și pe dinăuntru și pe dinafară ca să le poată ascunde în lacuri, iazuri sau râuri.

Când vremea ne-a îngăduit din micile cnezate - organizații de tip sătesc, obști, ohabe, ne-am constituit în state (1330 Țara Românească, 1359 Moldova) nu fără lupte și fără sacrificii. În 1272 moare în luptă cu ungurii Litovoi și este capturat fratele său Bărbat iar Basarab își câștigă autonomia față de regatul maghiar prin lupta de la Posada; la fel Bogdan al Moldovei. O dată cu formarea statelor românești începe să se constituie marile domenii feudale și cu aceasta apar satele dependente - dăruite de voievozi mănăstirilor și boierilor - care, ce-i drept în primele documente moldovene se numesc viteji - pentru că erau descendenții apropiați ai celor ce luptaseră împreună cu Bogdan contra lui Ludovic cel Mare.

Satele independente, conduse de cneji locali vor lupta din greu contra tendințelor marii proprietăți de a-i cotropi și lupta lor nu apare în documente decât târziu, la sfârșitul veacului al XV- lea și începutul celui de al XVI-lea. Nefăcând obiectul unor tranzacții (dăruiri, vânzări) satele independente se subordonau voievodului care avea în sat vornicei, comisei, postelnicei etc. aceștia se încadrau într-o ierarhie a poslusnicilor (slujbașilor domnești). Documentele publicate ca și cele care se mai găsesc în arhive se referă în marea lor majoritate la vânzări, înzestrări sau confirmări de proprietăți asupra satelor dependente.

Primul document privind întărirea de proprietăți asupra satelor datează din 30 martie 1392 când Roman Voievod "am dat slugii noastre Ionaș Viteazul 3 sate pe Siret "uricul lui cu tot venitul în veac" (Doc.Ist.Rom.A Moldova XIV-XV, doc.I, p. 2). Deci Ionaș avea proprietatea cu uric - moștenire. Nu se spune care era "tot venitul". La fel Toader cu frații lui capătă de la același voievod un sat pe Suceava "uric cu tot venitul" (idem doc. 3) iar mănăstirea Pobrata capătă satul Bodino - dar nu uric cu tot venitul (idem

doc. 4, pag. 4 din 2 iulie 1398). Asemenea documente de dăruiri de sate - cu mențiunea "cu tot venitul" a emis și Alexandru cel Bun care dă în 11 februarie 1400 lui Dan Vameș "din a noastră dreaptă ocină și dedină" (deci din proprietatea personală) un loc de șase sate. Episcopia Rădăuților ca și Biserica Sf. Vineri din Roman dobândesc în țara noastră a Moldovei" sate (idem doc. 10 și 16).

Că satele erau conduse de juzi sau cneji o dovedește documentul emis de Alexandru cel Bun la 12 iulie 1415 mănăstirii Bistrița (idem doc. 44, p. 38) prin care i se dă proprietatea asupra satelor "satul lui Opriș și a lui Oană să fie uric acestei mănăstiri cu tot venitul de la mic la mare" (nu se precizează în ce consta venitul) și cu staja și nimeni altul să nu cuteze să se încerce pentru nimic" deci interdicția. După aceea toți voievozii veacului al XV-lea și din Moldova și din Țara Românească vor emite documente cu mențiunea "unde au fost" jude sau cneaz cutare. În ce constau veniturile unui sat și prin urmare obligațiile țăranilor o aflăm din primele documente de scutire. Definirea veniturilor o aflăm dintr-un document de la Ștefan voievod de scutire de dări a unui sat al mănăstirii Horodnic în care a menționat "darea" referitoare la vite și stupi pe care o dădeau țăranii visteriei domnești și pe care domnia le cedează mănăstirii, nici illis (dare de cereale), nici podvoadă (carătură cu carul), nici deseatină (zecimală), nici oslub, nici posadă (lucru la întăriturile de pământ și lemne), nici la moară să nu lucreze, nici la cetate, nici vin să nu care, nici la oaste niciodată să nu meargă nici la "jold" (chemarea poporului "în leafă"). Urmează interdicția de rigoare: nimeni din dregătorii noștri nici măcar să nu se ivească în acest sat". Acela care va călca dispoziția "va plăti cu capul" (DIRA veac XIV-XV, vol. I, doc. 242, p. 204). Pentru prima dată dijma din stupi apare în documente în 1446 martie 11 când Ștefan voievod fiul lui Alexandru cel Bun scutește satele Dvorinești, Timișești, Cârstihel și Baloșești, Basotiani, Fântânele și Dragomirești de toate obligațiile "nici deseatină de stupi și de porci" (DIR A, sec. XV- XVI, vol.I, pag. 260).

Toate sarcinile economice reveneau țăranilor care erau desigur și apicultori așa cum o dovedesc daniile de locuri de prisacă și de prisăci cu stupi date mănăstirilor și boierilor. Pe calea acestor danii apar marile prisăci medievale care creșteau mereu ca număr dar nu ca întindere, neputând depăși aria dată de "o aruncătură a unui băț în toate direcțiile" (idem pag. 269-270) sau cu un topor (idem sec. XVII, vol. IV, doc. 514, p. 401). Arunca un flăcău voinic și deprins cu aruncatu (idem sec. XVI, vol. I, doc. 409, p. 44). Aria atingea astfel aproape un hectar. Prisăcile se făceau în general în branișți, în păduri.

Aspect din timpul desfășurării lucrărilor Secției de istorie a apiculturii. În prezidiu d-l prof. Costache PAIU - președintele Secției (în centru), d-na Aristița DUMA de la Muzeul de Științele Naturii din Bacău și d-l ing. Valer LUPȘAN, reprezentant al Filialei județene A.C.A. Mureș. (În numărul anterior al revistei a apărut o amplă relatare asupra lucrărilor Secției.)

ECOLOGIA APLICATĂ ȘI ETOLOGIA ALBINELOR, O PERSPECTIVĂ PRACTICĂ DE ÎMBUNĂTĂȚIRE ȘI SPORIRE A PRODUCȚIILOR APICOLE

Biolog Aurel PAPADOPOL

Ca la fiecare sfârșit de toamnă - pe lângă alte multe preocupri ale apicultorilor se face bilanțul activității și, mai ales, al rezultatelor anului, ținând seama de toate aspectele ce s-au desfășurat pe parcurs se face și o analiză a calității acțiunilor întreprinse pentru bunul mers al stupinelor. Lucrările pregătitoare pentru iarnă a stupilor, se execută urmând îndrumările din manualele apicultorilor, cele din revista "România apicolă" ș.a. - cu cât vor fi mai riguros puse în aplicare, cu atât coloniile de albine vor ieși în primăvară mai apte pentru a-și relua activitatea normală și a se menține la un potențial bun. Totodată, gândurile nu pot să nu cuprindă etape retrospective și aspecte de perspectivă despre activitățile apicole și importanța lor sub diferite laturi.

1. Creșterea albinelor o îndeletnicire cu mare importanță economică și socială, care merită din plin a fi încurajată și dezvoltată.

Cunoscută de mii de ani, creșterea albinelor, intitulată felurit (stupărit, prisăcărit, apicultură), a cunoscut în timp o evoluție favorabilă evidentă și o mare dezvoltare, cu unele oscilații determinate de anumite condiții social-istorice, legate și de aspectele naturii din diferitele zone ale țării noastre. Nu insistăm asupra acestui subiect complicat, despre care vorbesc nenumărate documente istorice, etnografice etc., unele publicate și în paginile revistei apicole. Aceasta cu atât mai mult, cu cât strămoșii noștri daci și romani au cunoscut și practicat intens această îndeletnicire, pe care a moștenit-o și a perfecționat-o poporul român, până la un nivel calitativ și cantitativ (productiv) devenit cunoscut și mult solicitat pe piața internă, dar și pe multe piețe externe. Într-o țară cu o natură minunată și atât de darnică, cu oameni harnici și inimoși în toate meșteșugurile, până la cele mai complicate, cu spirit inventiv și creativ, nu numai economic și practic, ci și artistic în toate direcțiile, nu putea să nu prospere și această îndeletnicire cu atâtea roade binefăcătoare. Și toate acestea - în ale stupăritului - urmare a dragostei și a cunoștințelor însușite, adesea din tată în fiu, și îmbogățite mereu prin muncă și observații atente, pentru a crește - pe lângă casă și pe locuri potrivite cu nevoile lor - aceste harnice culegătoare, prducătoare de miere, ceară, propolis și alte substanțe. Multe s-au descoperit de-a lungul vremurilor despre binefacerile și rostul produselor acestor vietăți, atât de bine organizate și cu atâtea calități. O dată cu progresele științelor și ale tehnicilor de tot felul - alte multe calități ale produselor albinelor au mai fost descoperite, noi extracte și folosințe au fost experimentate, toate pentru nevoile și sănătatea oamenilor - valorând înzecit, chiar însutit față de unele doctorii chimice, sintetice. Multe viețuitoare care ne înconjoară aduc aporturi valoroase oamenilor (nu ne referim la cele domestice, căci albinele, după atâtea milenii ne dau dovada că nu au ajuns la o reală domesticire); dar albinele - ținând seama și de grupele de animale între care sunt situate (clasificate, după stuctura corpului lor), reprezintă o mare excepție. Se mai pot alătura "viermii de mătase" (de fapt larvele fluturilor de mătase crescute) deci **sericicultura**. Însă, dacă oamenii au mai putut renunța pe alocuri la sericicultură, mai ales după realizarea fibrelor sintetice cu aspect de mătase (artificială), renunțarea la apicultură prin diminuarea acestei activități, deci diminuarea tuturor produselor apicole, ar însemna o pierdere ireparabilă. Chiar dacă

sunt unele semnale de descurajare pe alocuri, motivabile în parte în această perioadă de tranziție, apicultura rămâne și trebuie să rămână, atât o pasiune nobilă, cât și o îndeletnicire care este și va deveni mai rentabilă. Apicultorii - atât cei cu experiență, cât și cei tineri și începători, vor adapta activitatea lor la unele condiții care s-au modificat treptat în ansamblurile naturii din diferite zone, respectiv: păduri, lunci împădurite și zăvoaie, pășuni naturale, zone acvatice curgătoare și stătătoare, precum și întinderile cu culturi diferite: agricole, viticole, pomicole, grădinării, zone floricole și cu plante medicinale etc., inclusiv din orașe și sate, din lungul unor drumuri nepoluante ș.a. Toate acestea trebuie cunoscute și revăzute anual, pentru a avea garanția că situația lor anuală (și sezonieră) corespunde pentru albine, cu precădere pentru stupăritul pastoral, fiind alese locurile favorabile. Normal, trebuie avute în vedere și prognozele elaborate de specialiști.

2. Ecologia și etologia în sprijinul apicultorilor

Dacă am putea avea, pe o lungă peliculă sau alt sistem, imagini din diferite etape ale istoriei apiculturii din țara noastră, și roadele generațiilor de apicultori, ne-am da seama că munca și strădaniile lor n-au fost deloc mai ușoare, mai ales că ei și confecționau cel mai adesea singuri și toate accesoriile și sculele necesare, pe care în zilele noastre le putem procura ca produse industriale apicole, chiar și material biologic (de ex. mătci selecționate ș.a.). Este drept că natura era mai primară odinioară, mai favorabilă pe mari întinderi, modificările ce s-au succedat însă au devenit necesare vieții și economiei evoluate a oamenilor.

Toate domeniile de activitate ale omenirii au progresat. Pentru apicultură sunt mai importante, în primul rând, realizările științifice și ale unor domenii tehnice, care au permis și mai amănunțita cunoaștere a structurilor albinelor, a fiziologiei (funcțiile organismelor lor), a diferitelor comportamente, precum și utilizările mult mai largi ale produselor apicole, mai ales din punct de vedere terapeutic etc. Progresele au dus la multe aspecte complexe, diversificate, asemenea rezultate au impus nu numai o sporire a cunoașterii științifice și tehnice, de folosire corectă a atâtor obiecte uzuale, instalații, mașini etc., până la complexele industriale. Ele au dus și la modificări ale întregului peisaj natural (sălbatic) și antropic (rezultat din activitățile omului), numit mai modern ***"mediul înconjurător"***, cu care de fapt venim în contact în fiecare clipă, și pe care din motive vitale trebuie să-l protejăm, să-l ferim cât mai mult de degradare, de **poluare** (termen atât de cuprinzător și cu efecte atât de dăunătoare). Problemele **mediului înconjurător** sunt foarte complicate, am putea spune fără greș că ele sunt chiar vaste, întrunind toate condițiile, toate fenomenele ce se petrec în jurul nostru, atât fenomenele naturale mai greu de dirijat și de evitat, unele chiar inevitabile, cât și fenomenele ce se produc prin nenumăratele activități ale oamenilor. Știința a creat o ramură de cercetare, cu multe aplicații practice, numită **ecologie**, despre care auzim tot mai des multiple referiri, dar a căror finalizare depinde în tot mai mare măsură de cunoștințele, de atitudinile și de participarea oamenilor. Am putea spune **a tuturor oamenilor**, în zona sau sectoarele lor de activitate și de viață, spre a fi aplicate corespunzător. ***Etologia*** sau știința comportamentului, de o importanță maximă în toate domeniile, și deosebit de necesară în apicultură (ținând seama de întreaga activitate a albinelor și de capacitățile lor orientative, de relații între caste etc.), căci ne arată cum reacționează albinele în diferitele situații, la fenomenele naturale și la cele produse de activitățile omului. Aceasta ne poate da posibilitatea să intervenim în mod favorabil în cazul unor factori negativi, dăunători. Nici omul nu se exclude din acest vast domeniu al științei comportamentului, ba foarte des, din necunoaștere sau datorită dezinteresului față de mediul său înconjurător, nu contribuie la ocrotirea acestuia. La o vegetație sănătoasă (singura sursă a vieții prin oxigenul pe care ni-l oferă permanent), la un aer cât mai curat, nepoluat cu substanțe nocive, tot mai greu de păstrat și datorită atâtor mașini și instalații de tot felul, la ape de asemenea curate, nepoluate, atât pentru folosirea lor directă, cât

și pentru asigurarea condițiilor de trai a viețuitoarelor acvatice (pești și multe alte animale și unele plante) și alte multe aspecte, adică mulți factori ecologici vitali. La toate se mai adaugă și unele fenomene cosmice, radiații și explozii solare, paralel cu degradarea stratului de ozon constatată, strat care ocrotește împotriva radiațiilor ulltraviolete intense. Apoi fenomene meteorologice cu intensități deosebite, care aduc daune (furtuni, ploi torențiale, grindini violente cu toate consecințele lor mai restrânse sau mai întinse și altele). Toate sunt importante și pentru apicultură, impunând măsuri.

Multe capitole din **Manualele apicultorului**, multe articole din revista **"România apicolă"** ca și din alte publicații similare și din publicații științifice, cuprind referiri de ordin ecologic important, ca și de etologie, poate fără a acorda acelor capitole și articole asemenea titulaturi. Ele nu sunt lucrări doar pentru o singură lectură, ci, la ele apicultorii este bine să revină ori de câte ori se confruntă cu unele sau cu altele dintre problemele tratate, să aprofundeze datele și îndrumările sau recomandările prezentate, căci numai astfel - și aplicând acele cunoștințe în practic - vor reuși să rezolve mai bine complicatele aspecte care se ivesc în activitatea apicolă zilnică și sezonieră. Se vorbește tot mai mult de necesitatea unei **educații ecologice**, care să fie generalizată. Ea nu a ajuns la o cuprindere a oamenilor în măsura necesară, din multiple motive pe care nu le putem analiza în acest context restrâns. Degradarea vegetației sub orice formă, unele defrișări nerationale de arbori și arbuști, pe lângă diminuarea surselor de oxigen (pe care îl produc numai plantele, cele verzi, cu clorofilă, prin procesul de fotosinteză), diminează și unele surse de nectar, polen, mană, propolis; iar pe de altă parte, anumite terenuri lipsite astfel de vegetația respectivă, mai ales cele în pantă și altele, sunt sortite și degradării solurilor, prin spălarea stratului fertil și alte fenomene. Arborii și alte vegetale, pe lângă alte foloase, mențin și calitățile solului respectiv, precum și condiții favorabile pentru zonele învecinate. Toate acestea sunt de mare interes pentru apicultori, dar deopotrivă pentru sănătatea și prosperitatea tuturor. Aceasta ca un singur exemplu. Am încercat, într-o suită de articole apărute în" România apicolă", să prezint pe scurt, principalele elemente și principalii factori ecologici, cu rolul și consecințele lor pozitive și negative pentru apicultură. La fel și o serie de aspecte din domeniul etologiei (comportamentului) privind albinele, care pot ocupa în acest domeniu scrieri dezvoltate în multe sute de pagini, datorită mulțimii formelor în care intră în relații cu mediul înconjurător, diferit de la o zonă la alta, de la un sezon la altul etc. În "Manualul apicultorului" (1986) se subliniază între altele, necesitatea - aș zice oligația - cunoașterii biologiei (fenomenelor vitale) și a fiziologiei (a funcțiilor organismului albinelor). În prezent putem spune fără rezerve că, sunt necesare și cât mai multe cunoștințe de ecologie (teoretică și aplicată), legate de albine și de mediul în care trăiesc (permanent, sau temporar în intervalele de stupărit pastoral), ca și modurile în care răspund și se manifestă sub acțiunile diferiților factori naturali (ce includ și boli, paraziți, dăunători etc.), fără de care nu pot fi obținute familii puternice și producții bogate și de calitate.

Din toate cele enunțate, ținând seama și de faptul deosebit de îmbucurător că, în anul de învățământ 1994-1995, continuă cursurile primei **Facultăți de științe agricole și bioinginerie**, cu **Grupa opțională Apicultură** ("România apicolă" nr. 8/1994, pag. 16-17), se impune o inițiere și a unor capitole sau cursuri de **ecologie și de etologie apicolă**, paralel cu o permanentă îndrumare, atât teoretică, cât mai ales practică a apicultorilor prin mijloace adecvate și larg accesibile tuturor localităților țării. Ele ar putea concentra întreaga experiență acumulată până în prezent în țară, ca și multe experiențe valoroase, sau elemente selecționate, din experiența altor țări cu condiții climatice și de peisaj similare sau apropiate, desigur adaptate la specificul condițiilor din țara noastră. Alături de alți specialiști și apicultori, am încercat să militez, și reiau acum numai ca obiective, necesitatea realizării unui **Muzeu al apiculturii din România**, după cum se impune și o **Istorie a apiculturii pe teritoriul românesc**. Dacă documentele scrise se mai păstrează și pot fi folosite în perspectivă, celelalte bunuri, **de**

patrimoniu etnografic și chiar etnologic (pentru diferite zone ale țării, legat de terminologie, folosințe etc.), care se împuținează și se pierd, nu vor mai putea fi recuperate, situație care este într-un fel și în detrimentul istoriei apiculturii, diferitele obiecte constituind tot atâtea documente autentice, de mare valoare. Poate chiar studenții de la grupa Apicultură, din diferite părți ale țării, din dragostea și pasiunea pentru această îndeletnicire, vor contribui - desigur și stimulați de către profesorii lor - la depistarea și punerea în valoare a unor asemenea comori istorico-documentare. În concluzie, se impun cu necesitate eforturi pentru păstrarea și dezvoltarea creșterii albinelor, folosindu-se toate posibilitățile pe linia demersurilor, dar și a unei mediatizări corespunzătoare, prin radio și televiziune, presă și reviste, filme și videofilme, simpozioane etc.

APITOTAL
PRODIMPEX S.R.L.

CERCETARE
PROIECTARE
PRODUCȚIE
COMERCIALIZARE
UTILAJE, PRODUSE
APICOLE, INDUSTRIALE
ȘI CONSUM

Str. Pictor Romano 22, București, România, telefoane: 615.11.76; 311. 29.42

Oferă utilaje apicole inedite cu performanțe și randamente ridicate realizate după brevetele și sub coordonarea **ing. ALEXANDRU NICOLAE.**

1. Centrifuga manuală gravitațional-radial-tangențială pliabilă. Extracția mierii nu mai necesită întoarcerea ramelor sau schimbarea sensului de rotație. Capacitatea 12 rame/șarjă (centrifugarea a 3, 6 sau 9 rame posibilă). Dimensiuni 25 x 60 x 95 cm (transportabilă în portbagaj). Greutate 20 kg.

2. Aparate pentru lichefierea mierii cristalizate, direct în bidoanele de păstrare confecționate din metal sau plastic, de forme diferite și capacități de la 40 la 100 kg miere. Temperatura de lichefiere 45°C, controlată prin termostat; costul energiei 3-4 lei/kg miere.

3. Prese de abur pentru extracția cerii din faguri reformați.

4. Topitoare cu abur echipate cu prese de extracție pentru rame întregi cu realizarea dezinfecției și păstrarea însârmării. Capacități prelucrare 10 sau 15 rame (faguri)/șarjă. Randamente extracție 160-170g ceară/fagure STAS.

Utilajele folosesc energia electrică sau orice altă sursă de încălzire; cost consum 3-4 lei/fagure.

Livrări pe comandă sau din stoc la prețuri competitive.

PRODUSELE APICOLE ÎN COSMETICĂ — PROPOLISUL*/

Cosmetician Constanța PFEIFFER

Cosmetica, ca disciplină adiacentă a medicinei are în principal rol de prevenire a degradării tenului, de menținere timp cât mai îndelungat a aspectului tonic și suplu al tenului.

De asemenea, cosmetica mai are rolul de a trata diverse deficiențe ale tenului cum ar fi: deshidratarea, seboreea, atonia etc.

Aceste deficiențe sunt tratate în cabinetul nostru având la bază produsele apicole - mierea, polenul, lăptișorul de matcă, propolisul - pe lângă substanțele folosite în tratamentul clasic.

Rezultatele obținute pe parcursul anilor sunt relevante în ceea ce privește aportul adus de produsele stupului, ele având un rol de hrănire, hidratare și ameliorare în vederea menținerii sănătății pielii.

Una dintre afecțiunile pielii de care am fost preocupați în decursul activității noastre este cea denumită în accepția generală ca o dermiatoza inestetică. Pe scurt, acneea se poate defini ca o complicație a seboreei. Ca și seboreea, acneea, are anumite sedii de electie și anume: la față predomină pe nas, pometi, regiunea mediană preauriculară, pe trunchi - cuprinde regiunea presternală, intrascapulară, cu extindere la ceafă și în regiunea lombară.

Transformările care au loc în întreg organismul uman, inclusiv în piele, în perioada pubertății, sunt responsabile de declanșarea seboreei și acneei la unele persoane predispuse. Cea mai importantă transformare din această perioadă este intrarea în funcție a unor glande endocrine și anume cele sexuale.

Tratamentul clasic al acneei are la bază acțiunea locală și generală și se adresează factorilor cauzali.

Tratamentul local urmărește suprimarea retenției sebacee prin decaparea porilor foliculari.

În acest scop se aplică o medicație chimică, una fizioterapică și mici procedee chirurgicale.

Medicația chimică cuprinde detergenți și substanțe reductoare (sulf, camfor, acid salicic, rezorcină, săpunuri acide) administrate local, și antibiotice pentru tratament.

În cadrul cabinetului nostru s-au întreprins o serie de studii urmate de testări în vederea stabilirii capacității curative a produselor apicole asupra acneei juvenile.

În principal în cadrul testărilor efectuate s-a pus accentul pe stagnarea evoluției acneei declanșate, înlăturarea retenției foliculare și pe refacerea țesuturilor cât mai aproape de aspectul normal al pielii.

Acționând în această direcție, propolisul s-a dovedit a fi un element terapeutic eficient cu atât mai mult cu cât cazurile tratate au fost preluate de cabinetul nostru după ce au urmat tratamentul clasic, cazurile dovedindu-se rebele la acest tip de tratament.

Propolisul a fost utilizat sub formă de pudră, unguente soluții alcoolice, spray, fiecare dintre acestea utilizându-se diferențiat și specific în cadrul tratamentului.

Astfel, pudra de propolis a fost aplicată prin metoda masajului a sec, soluțiile alcoolice au fost utilizate în vederea asepsiei după extragerea comedoanelor și îndepărtarea pustulelor.

Unguentul a fost utilizat în activarea sistemului circulator prin acțiunea biomecanică asupra pielii.

Spray-ul a fost indicat pentru aplicații locale în afara tratamentului în cazul deschiderii accidentale a pustulelor.

Ca acțiune generală, propolisul s-a dovedit a avea o serie de efecte benefice asupra acneei.

Acțiunea bactericidă și bacteriostatică a avut ca efect stagnarea și regresia procesului inflamator având la bază anihilarea acțiunii de inflație microbiană.

Acțiunea antiseptică împiedicând apariția unor noi focare de infecție ale foliculilor piloseboreici.

Acțiunea de reglare a secreției sebacee prin închiderea porilor și reducerea cantității de sebum produs de glandele specifice.

*/ Comunicare prezentată la Școala de vară de apiterapie, Universitatea Mării Negre, Mangalia, 24-30 iulie 1994.

Pe perioadă mai îndelungată, propolisul are o acțiune de corectare a ph-ului pielii la valorile normale (6,5) efect de ameliorare a tenului seboreic care are ph-ul modificat spre alcalin.

Prin acțiunea de masaj, cu pudră sau unguente cu propolis se realizează o redresare a circulației limfatice și sanguine la nivelul pielii, circulație deficitară în cazul acneei.

Am lăsat la urmă cel mai important efect al propolisului în tratarea acneei, efect care constă în marea putere de refacere a țesuturilor, de cicatrizare, efect preponderent asupra aspectului estetico-plastic al pielii.

Rezultate:

Cele relatate mai sus se bazează pe practica de zi cu zi în cadrul cabinetului de cosmetică și pe studiul făcut asupra unor loturi de pacienți care au fost urmăriți pe intervale de timp până la 2 ani.

Astfel, la un lot de 25 pacienți aflați în urmărire s-a obținut următorul procentaj:

— 75% rezolvate (cazuri)
— 15% ameliorate
— 5% în curs de ameliorare
— 5% nerezolvate

Menționăm: cazurile nerezolvate au apărut datorită nerespectării și întreruperii tratamentului din partea pacienților respectivi.

Ca distribuție pe sexe au fost rezolvati 60% băieți și 40% fete.

Gama de vârstă a fost la băieți între 15-18 ani iar la fete 14-25 ani.

După cum se observă, media de vârstă este superioară apariției acneei juvenile, ceea ce indică vârsta avansată de prezentare la tratament în raport cu vârsta de declanșare.

Exemple:

Ca exemple concrete am ales două cazuri tipice după cum urmează:

1. Băiat - 17 ani - acneea a debutat în jurul vârstei de 15 ani a făcut tratament dermatologic cu anatoxină stafilicocică iar în vara anului 1985 a apelat la cosmeticoterapie și este în faza de ameliorat.

2. Fată - 20 ani - a făcut tratament dermatologic cu tetraciclină și loțiune pe bază de sulf, acid salicic, rezorcină, fără rezultat. În urma tratamentului aplicat la Apiterapie este vindecată.

3. Băiat - 16 ani - cu acnee apărută la 14 ani, a făcut tratament dermatologic cu tetraciclină, loțiuni astringente și alcalizate. În urma tratamentului cu produse apicole este ameliorat.

Recomandări:

Ca urmare a celor arătate mai sus și a experienței de zi cu zi colectivul nostru recomandă propolisul în tratarea acneei juvenile, produs dovedit a fi salutar în cazurile tipice cât și cele rebele ale acneei juvenile.

În completare pentru obținerea unui rezultat integral și stabil menționăm că pe lângă tratamentul specific în cadrul cabinetului nostru este necesar ca pacienții să respecte cu strictețe recomandările noastre de igienă zilnică, o alimentație rațională fără condimente, excitante, dulciuri în exces, viață psihică echilibrată prin evitarea stresului.

De asemenea mai recomandăm ca în cazuri cu tulburări interne să se realizeze paralel tratamentul medicamentos adecvat în vederea înlăturării cauzelor interne ale acneei.

Concluzii:

În urma celor arătate mai sus putem concretiza că propolisul este un produs de mare eficiență în tratarea acneei juvenile urmând ca în continuare să se aprofundeze studiul clinic pe un lot lărgit de pacienți și de asemenea împreună cu un lot martor pentru stabilirea mai precisă a valorii efectului realizat de propolis raportat la tratamentul cu produse clasice.

E.M. PRESS TRANSMITE

Albinele vindecă sterilitatea

Nu puteți avea copii? Tratați-vă cu lăptișor de matcă! Iată un eventual îndemn al medicilor adresat femeilor care suferă din pricina sterilității lor. Temeiul științific al acestei posibile recomandări îl constituie descoperirea unor ginecologi egipteni, în urma studiului efectuat pe un lot de 30 de paciente aflate în tratament. Astfel, ei au constatat că prețioasa substanță nutritivă are și darul de a determina creșterea secreției unor hormoni importanți în procesul ovulației; FSH, LH și progesteron. În cazul în care ipoteza lor va deveni o certitudine, multe dintre femeile considerate sterpe au prilejul să binecuvânteze încă o dată albinele.

(Din Expres Magazin nr. 40, 11-18 oct. 1994, pag. 24)

FITOTERAPIA ŞI DIETOTERAPIA BOLILOR APARATULUI DIGESTIV*/ (II)

Dr. Ovidiu BOJOR

Enterocolite, diaree

Cauzele sunt multiple: infecţii microbiene sau cele produse de ciuperci patogene, parazitare, de origine medicamentoasă în special în urma administrării îndelungate a antibioticelor pe cale orală, alergice etc.

În cazul în care procesul patologic afectează numai intestinul subţire denumirea uzuală a bolii este enterită iar dacă este afectat intestinul gros, boala se numeşte colită. De cele mai multe ori procesul infecţios afectează atât intestinul subţire cât şi pe cel gros, de unde denumirea de enterocolită.

Tratamentul clasic este realizat prin administrarea de antibiotice, chimioterapice, antispastice, astringente şi instituirea unui regim igieno-dietetic în funcţie de forma de manifestare a bolii;

Enterocolite sau diaree de putrefacţie sau de fermentaţie:

În primul caz sunt interzise proteinele de orice fel şi se recomandă legume, fructe şi dulciuri. În al doilea caz sunt contraindicate fructele, legumele şi dulciurile, fiind recomandate carnea fiartă sau la grătar, brânzeturile nefermentate, peştele alb, fulgi de ovăz sau de orez şi pâinea prăjită.

În ceea ce priveşte fitoterapia ea recomandă plante bogate în taninuri şi în uleiuri volatile în ambele tipuri de enterocolite.

Pentru enterocolite de fermentaţie se recomandă în special următorul ceai medicinal:

Coajă de Stejar *(Cortex Querci)*.....30 g
Coajă de Salcie *(Cortex Salicis)*.....20 g
Răchitan *(Herba Salicariae)*.....10 g
Frunze de Anghinară *(Folium cynarae)*.....10 g
Mentă *(Herba Menthae)*.....30 g

Din acest amestec de plante se prepară un decoct folosind o lingură la o cană cu apă. Se beau 3-4 căni pe zi.

Pentru enterocolitele de putrefacţie se recomandă următoarea formulă:

Flori de Muşeţel *(Flores Chamomillae)*.....20 g
Flori Coada şoricelului *(Flores Millefolii)*...20 g
Mentă *(Herba Menthae)*.....10 g
Frunze de Salvie *(Folium Salviae)*.....20 g
Pelin *(Herba Absinthi)*.....15 g
Fructe de Fenicul *(Fructus Foeniculi)*.....15 g

Se prepară o infuzie concentrată din 2 linguri amestec de plante la o cană cu apă. În formele acute se beau 2-3 căni pe zi.

În formele cronice de diaree infuzia se prepară dintr-o lingură amestec de plante la o cană cu apă; se bea câte o cană după mesele principale.

Eficienţa infuziilor şi decocturilor recomandate în enterocolite creşte dacă la fiecare cană se adaugă 20-30 picături de tinctură de propolis 30%.

Pentru copii se recomandă în special infuzia preparată din Chimion *(Fructus Carvi)* în părţi egale cu Anason, o linguriţă amestec la o cană cu apă. Se dau copilului la fiecare oră câte două linguri din infuzie.

Constipaţia

Constipaţia este o stare patologică care poate să apară ca semn clinic în mai multe circumstanţe: boli digestive şi extradigestive, boli glandulare etc.

În constipaţiile acute se recomandă de obicei purgative saline sau uleioase (ulei de ricin şi ulei de parafină pentru uzul intern). Se pot folosi cu succes şi plante cu acţiune purgativă după următoarea formulă:

Rp.
Coajă de Cruşin *(Cortex Frangulae)*.....60 g
Flori de Soc *(Flores Sambuci)*.....15 g
Rizomi de Pir *(Rhizoma Graminis)*.....20 g
Fructe de Anason *(Fructus Anisi)*.....5 g

Se prepară un decoct din 1-2 linguri de amestec de plante la o cană cu apă. Se

*/ Comunicare susţinută la Şcoala de vară de apiterapie, Universitatea Mării Negre, Mangalia, 24-30 iulie 1994. Partea I a fost publicată în numărul anterior al revistei.

îndulcește cu miere și se bea seara înainte de culcare. Doza trebuie individualizată.

În constipația cronică accentul se pune pe regimul igieno-dietetic. În numeroase boli cum sunt tumorile digestive, boala ulceroasă, apendicita cronică, hipotiroidia, diskineziile rectale, tulburări psihice etc., accentul se pune pe tratamentul etiologic. Profilactic se recomandă menținerea reflexului de defecare la ore fixe ajutat de un pahar cu apă în care s-au dizolvat 2 linguriță de miere care se ia dimineața imediat după trezire.

În constipațiile cronice habituale se recomandă alternarea produselor laxative pentru a nu crea obișnuință. Astfel se poate începe cu 1-2 linguriță ulei de ricin sau de parafină, apoi continua cu ceaiuri laxative sau cu produse fitoterapeutice foarte numeroase în toate țările. În România se produc: Rhamnolaxolul, Laxatinul, Cortelaxul, Carbociful etc.

Una dintre speciile cele mai utilizate pentru efectele laxati-puratie este Crușinul *(Frangula alnus)* din care se prepară un decoct în modul următor:

— o lingură de coajă de Crușin se opărește cu o cană de apă fierbinte; se lasă în repaos timp de 1/2 oră, apoi se fierbe la foc domol 15-20 minute. Decoctul se bea călduț, îndulcit cu 2 linguriță miere, seara înainte de culcare. Mierea se poate utiliza în cantitate de cca. 100 g pe zi, în mai multe reprize asociată cu suc de mere.

Polenul, 20 g zilnic se ia cu apă îndulcită cu miere. Cura se face timp de două săptămâni iar apoi se reia cura cu polen.

Dintre fructe și legume în constipațiile cronice se recomandă: cireșele, caisele, fragii, căpșunile, merele, perele moi, pepenele galen, smochinele, prunele și cura de struguri sau must, iar ca legume: castraveții, ceapa, prazul, dovleacul, pătlăgelele vinete, spanacul, tomatele, mazărea și fasolea verde.

Regimul trebuie să fie bogat în celuloză, deci fructele se vor mânca cu coajă cu tot iar pâinea cea mai recomandată este cea integrală, tipul graham.

Helmintiazele

În trecut se utilizau în combaterea paraziților intestinali extracte sau substanțe active pure obținute din plante ca: ferigă, santonina din *Arthemisia cina, Abutilon iudicum, Ferula narthex, Citrulus colocyntis* și multe alte plante exotice. În special în a doua parte a secolului nostru s-au fabricat foarte multe produse de sinteză în combaterea paraziților intestinali dar care aveau în același timp un grad mai mare sau mai mic de toxicitate afectând alte organe decât tractul gastro-intestinal.

Datorită acestui fapt fitoterapia și-a axat cercetările din nou asupra plantelor cu acțiune antihelmintică.

În zona noastră geografică unul dintre cei mai răspândiți paraziți este *Oxiuris vermicularis*. Împotriva oxiurazei fitoterapia recomandă Pelinul *(Artemisia absinthium)* sub formă de amestec de părți egale de flori uscate cu miere.

Din acest amestec se iau dimineața, pe stomacul gol 1-2 linguriță preferabil cu infuzie de fructe de Anason *(Fructus Anisi)*.

Cu acțiune selectivă asupra **ascarizilor** (limbricilor) se recomandă rădăcina de Iarbă Mare *(Radix Inulae)* sub formă de decoct preparat din 4 linguri de rădăcină, fragmentată mărunt, la o cană cu apă. Se beau 3-4 linguri pe zi timp de cel puțin o săptămână.

Atât în oxiuraze cât și în combaterea ascarizilor, de mare importanță este igiena individuală recomandându-se în paralel cu tratamentul intern și tratamentul extern (băi de șezut sau clisme) cu următorul amestec de plante:

Rp.
Flori Coada șoricelului *(Flores Millefolii)*...30 g
Fructe de Fenicul *(Fructus Foeniculi)*.....10 g
Fructe de Coriandru *(Fructus Coriandri)*...10 g
Cimbru de Cultură *(Herba Thymi)*.....20 g
Pelin *(Herba Absinthii)* sau de
Peliniță *(Artemisia annua)*.....30 g

Din acest amestec se face o infuzie folosind 4-5 linguri de plante la 1 litru de apă. Tratamentul extern constă în spălături sau clisme după fiecare scaun.

În tratamentul **giardiozei** recomandăm un produs fitoapiterapeutic preparat după un brevet românesc de către Filiala Cluj a regiei Autonome Plafar. Acest produs cunoscut sub denumirea de GIARDINOCID, preparat pe bază de extracte de plante și propolis înlocuiește cu succes produsele de sinteză Fasigyn sau Metronidazol care s-au dovedit a fi foarte toxice pentru copii în mod deosebit.

Tratamentul cu acest produs, sub formă de picături, se face de întreaga familie timp de 7 zile, urmate de o pauză de 7 zile și încă un tratament de 7 zile. Experimentările clinice cât și practica din ultimii 10 ani au demonstrat eficiența tratamentului cu GIARDINOCID.

Dintre legume și semințe în tratamentul helmintiazelor menționăm în special Usturoiul din care se poate prepara un decoct dintr-o căpățână de usturoi la o cană cu apă; după răcire se adaugă 2-3 linguriță de miere. Se poate păstra la frigider 3-4 zile. Se administrează în funcție de vârstă: la copii 2 linguriță seara, la adolescenți 2-3 linguri seara iar la adulți câte 1/2 pahar. Tratamentul durează minimum 7 zile.

În combaterea helmintiazelor celor mai diferite, un vechi remediu tradițional îl constituie semințele de dovleac *(Cucurbita maxima, Curcubita pepo)*. Se folosesc ca atare, decorticate câte 100-150 g pe zi sau sub formă de emulsie preparată din 100 g semințe decorticate care se pisează bine într-un mojar și se aduce treptat sirop de zmeură până se obține o emulsie omogenă. Cantitatea obținută se ia în două reprize. Se repetă de două ori pe săptămână.

Disfuncțiile hepato-biliare

Se disting două forme grave de hepatite virale: cea de tip A care se transmite pe cale alimentară și cea de tip B care se transmite pe cale parenterală (transfuzii, injecții cu seringi insuficient sterilizate, manevre stomatologice etc.).

În ambele forme internarea într-un spital de boli infecțioase este o obligație la fel ca și instituirea unui tratament medical de specialitate.

Un rol important îl are repaosul complet fizic și psihic precum și un regim alimentar adecvat despre care vom vorbi la sfârșitul acestui sub-capitol.

În ceea ce privește fitoapiterapia, ea joacă un rol important atât în prevenirea bolilor hepatice cât mai ales în perioada de convalescență pentru a împiedica cronicizarea și degenerarea țesuturilor ficatului.

Indiferent că este vorba de hepatitele infecțioase sau de cele provocare de substanțele chimice toxice între care și alcoolul, se recurge la tratamentul cu antihepatotoxice, hepatotrofice (favorizante ale vindecării celulelor hepatice lezate și la stimulante ale funcției hepatice.

Dintre acestea putem situa pe prim plan Armurariul *(Silybum marianum)* care stă la baza a numeroase produse farmaceutice indigene și străine care valorifică în special silybina și sustanțele active înrudite existente în semințele acestei plante. În esență acțiunea acestor substanțe asigură protecția membranei celulare hepatice și stimulează chiar refacerea celulelor lezate.

Semințele de Armurariu se pot prelucra și în casă prin măcinarea acestora și prepararea unei infuzii din 1-2 linguriță (recent măcinate) la o cană cu apă. Se îndulcește cu miere. Se beau două căni pe zi, prima dimineața înainte de micul dejun după care bolnavul va mai sta în pat pe partea dreaptă 20 minute. Cura durează 2 săptămâni fără întrerupere și se poate relua la nevoie după o lună. În foarte rare cazuri s-au semnalat efecte secundare nedorite la acest tratament. De aceea cura cu semințe de Armurariu trebuie individualizată.

O altă specie medicinală utilă este Schinelul *(Herba Cnici)* din frunzele și rămurelele superioare se prepară infuzie folosind o linguriță plantă, la o cană cu apă. Se beau 1-2 căni pe zi în mai multe reprize. La toate infuziile sau decocturile utilizate în afecțiunile hepatice pentru îndulcire este recomandată înlocuirea zahărului cu miere.

Tot în afecțiunile hepatice după depășirea fazei acute, în colici biliare, calculoză, în diskineziile biliare și pentru efectele coleretic-colagoge se recomandă o plantă cunoscută încă din antichitate: Rostopasca, Iarba rândunicii sau "Iarba de negi" *(Chelidonium majus)*.

Se poate prepara în mai multe feluri:

— infuzie din 1/2 linguriță plantă (cca. 1/2 g, doza maximă fiind 1 gram în 24 ore) la o cană cu apă din care se beau 2 linguri la 3 ore interval; tratamentul durează 7 zile după care se face o pauză de o săptămână. La nevoie tratamentul se poate relua dar nu mai mult de 3-4 ori pe an;

— pulbere de plantă uscată (un sfert de linguriță) la o linguriță cu miere; se iau două linguriță pe zi timp de 7 zile;

— tinctură preparată din 10 g plantă uscată la 100 ml alcool de 70°, prin macerare

timp de 8 zile; se iau de 3 ori pe zi câte 2 picături.

Pe bază de *Herba Chelidonii* sunt numeroase produse farmaceutice între care și Hepatobilul, produs realizat după un brevet românesc.

În tratamente de lungă durată mai sunt recomandate numeroase alte plante medicinale dintre care menționăm: frunzele de Anghinare *(Folium Cynarae)*, Sunătoarea *(Herba Hyperici)*, frunzele de Mentă *(Folium Menthae)*, Rădăcina de Brusture *(Radix Bardanae)*, Rădăcina de Păpădie *(Radix Taraxaci)* și altele.

Am menționat mai înainte rolul deosebit al alimentației în afecțiunile hepato-biliare. Din hrana zilnică a celui suferind de afecțiuni hepatice, nu trebuie să lipsească mierea, polenul, păstura și lăptișorul de matcă, măcar în cure de o zi pe săptămână.

În fază preicterică, atunci când coloratia gălbuie a tegumentelor și mucoaselor nu a apărut încă, sau în prima săptămână, când de obicei predomină tulburările digestive manifestate prin grețuri, vărsături, lipsă de poftă de mâncare și somnolență se vor evita carnea, ouăle, grăsimile inclusiv brânzeturile grase. Abia în a 8-a zi de icter se va prescrie un regim complet, normocaloric, bogat în glucide și protide dar sărac în grăsimi, compus în special din: lapte degresat, brânză dulce de vacă, iaurt, paste făinoase, cartofi fierți sau copți în coajă, pește alb, fructe și legume. La început se recomandă legumele fierte în abur iar apoi treptat, crude sub formă de salate. Sunt contraindicate vinetele, fasolea boabe, ridichile și legumele care prin fermentare produc meteorism (balonări) intestinal.

În această perioadă a bolii se recomandă lichide din abundență (apă, sucuri de fructe, limonade etc.) toate naturale, neconservate, infuzii și decocturi de plante medicinale. Sunt total contraindicate băuturile comerciale din arome și coloranți artificiali, cu toată reclama făcută de firmele comerciale care beneficiază de pe urma desfacerii lor, în detrimentul sănătății bolnavilor sau, mai grav, a celor sănătoși. După opinia noastră, în acest domeniu al "modei" băuturilor analcoolice preparate din concentrate și coloranți sintetici ar trebui instituită o educație sanitară în special în rândul numărului majoritar al celor neavizați asupra nocivității acestor băuturi. La fel ca și în cazul diferitelor sortimente de țigări cu gusturi și arome rafinate cărora prin cele mai diferite mijloace de reclamă li se fac anunțuri publicitare (în țările avansate economic, tehnic și științific, interzise) ar trebui ca și în cazul băuturilor îmbuteliate și etichetate excelent, să se adauge avertismentul: "dăunător sănătății".

De altfel astăzi se știe că majoritatea afecțiunilor gastro-intestinale, hepatice, renale și nu în ultimul rând al celor ale sistemului nervos se datoresc conservelor, alimentelor chimizate, a băuturilor pe bază de arome și coloranți sintetici. Pe o planetă din ce în ce mai poluată, introducerea zilnică prin alimentație a unui factor nociv în plus nu face decât să deterioreze starea de sănătate a populației.

D-na Vasilica CIOCA (comunicarea s-a publicat în numărul anterior al revistei) și d-l dr. Paul AGACHE - Director al Cursurilor de vară de Apiterapie.

APICULTURA PE PLAN MONDIAL

Apicultura în Asia*/

Acest continent are o suprafață de 31.762 km^2 cu o populație de 3.231 milioane locuitori și o densitate de 102 locuitori pe km^2, respectiv continetul cu cea mai numeroasă populație și cea mai mare densitate a locuitorilor pe km^2

Apicultura în continentul Asia asemenea cu apicultura din Europa și Africa are tradiții milenare, fapt dovedit prin numeroasele documente care atestă că în China apicultura era cunoscută și practicată de populația acestor meleaguri din cele mai vechi timpuri.

În Asia se întâlnesc toate cele patru specii ale genului Apis: albina uriașă indiană *(Apis dorsata)* împreună cu albina pitică galbenă *(Apis florea)* și albina indiană *(Apis cerana)* fac parte din speciile de albine locale iar albina italiană *(Apis mellifica ligustica)*, albina carnioliană *(Apis mellifica carnica)* și albina caucaziană *(Apis mellifica caucasica)*, sunt rase de albine care au fost aduse din Europa și răspândite treptat în țările cu apicultură avansată: China, Japonia, Israel precum și în alte țări.

Efectivul familiilor de albine pe acest continent este de 15.440 mii familii. Producția totală de miere realizată este de 331.566 tone cu o medie în general scăzută, cu excepția Chinei, deoarece un număr foarte mare de familii de albine sunt adăpostite în stupi netransportabili, în numeroase cazuri producătorii sunt lipsiți de cunoștințe tehnice, familiile de albine sunt puțin controlate de crescători iar în regiunile tropicale se întâlnește un număr foarte mare de dăunători ai albinelor care pot decima într-un timp scurt stupine întregi.

Flora meliferă pe continetul asiatic este variată și abundentă, producții mari de miere realizându-se de la pădurile de salcâm *(Robinia pseudoacacia)*, tei (*Tilia* sp.), eucalipt (*Eucaliptus* sp.), plantațiile de citrice *(Citrus limon, Citrus aurantium* și *Citrus nobilis*), coșaci (*Astragalus* sp.), rapiță *(Brassica napus)*, floarea-soarelui *(Helianthus annuus)*, sulfină (*Mellilotus* sp.) și vitex (*Vitex* sp.).

Țările din continetul asiatic cu apicultură dezvoltată și cu însemnate producții de miere sunt: China 192.000 tone, Japonia 3.800 tone, India 51.000 tone, Turcia 55.000 tone și Israel 2.200 tone.

- **China**, are o suprafață de 9.596.961 km^2, o populație de 1.172,74 milioane locuitori și o densitate de 122,0 locuitori pe km^2.

În China sunt 250.000 de apicultori care dețin 7.800.000 stupi, ceea ce reprezintă 0,8 stupi la km^2 și 31,2 stupi pe un apicultor. Stupii cei mai răspândiți în stupinele moderne sunt de tip Langstroth - nestandardizați.

Populațiile de albine din China sunt de mai multe rase: albina italiană *(Apis mellifica ligustica)* 60%; albina carnioliană *(Apis mellifica carnica)* și albina caucaziană *(Apis mellifica caucasica)* 1%, toate aduse din Europa precum și un mare număr de albine locale cum sunt: albina indiană *(Apis cerana)* 39%, iar în zona de sud-vest un mare număr de familii din albina uriașă indiană *(Apis dorsata)* și albina pitică galbenă *(Apis florea)*.

Flora nectaro-poleniferă din China asigură realizarea unor însemnate producții apicole datorită varietății și abundenței acesteia. Pădurile de salcâm *(Robinia pseudoacacia)*, tei (*Tilia* sp.), eucalipt (*Eucaliptus* sp.), plantațiile de citrice *(Citrus limon* și *Citrus aurantium)*, culturile de rapiță *(Brassica napus)* și de floarea-soarelui *(Helianthus annuus)* asigură obținerea unor însemnate culesuri de nectar și polen.

Familiile de albine din China realizează în 1990 o producție de peste 193.000 tone miere (în 1994 estimări:170 mii tone), 900 tone lăptișor de matcă, 1.000 tone polen și câteva zeci de kilograme de venin de albine.

*/ Fără Federația Rusă; partea europeană a Turciei este cuprinsă în Asia.

Se apreciază că rezultatele ce se vor obține în viitor vor fi superioare acelora prezentate pe măsură ce albinele mellifica vor lua locul albinelor cerana.

În afara autoconsumului de miere, lăptișor de matcă și polen, excedentul de produse este prelucrat în centre echipate cu instalații moderne de condiționare și este exportat în numeroase țări ale lumii prin mari firme de comerț exterior.

- **Japonia** este un stat situat în estul Asiei; cuprinde insulele arhipelagului japonez și are o suprafață de 377.801 km^2, cu 124,34 milioane locuitori, cu o densitate de 320,0 locuitori pe km^2.

Primele date scrise cu privire la apicultura din Japonia datează începând cu anul 643 e.n. și sunt cuprinse în lucrarea Nihon Shoki (Cronica despre Japonia).

Cu privire la apicultura modernă în Japonia, aceasta a început să se dezvolte din anul 1876 când au fost importate pentru prima dată albinele europene.

Principalele rase de albine răspândite astăzi pe insulele Japoniei sunt: rasa italiană *(Apis mellifica ligustica)* și albina locală *(Apis cerana japonica)* care a fost și este ținută în stupi primitivi conform obiceiurilor specific japoneze.

În insulele Japoniei sunt între 9.000-11.000 de apicultori care dețin un efectiv de peste 250.000 familii de albine ce realizează 3.800-6.500 tone de miere respectiv o producție medie de peste 20 kg miere pe familia de albine. Pentru realizarea acestor producții se practică intens stupăritul pastoral.

Din numărul total de crescători de albine, apicultorii profesioniști ocupă 63,4% pe când apicultorii amatori, cei care cresc albine din pasiune și care nu au nici un profit de pe urma produselor apicole, reprezintă 36,6%.

Producțiile de miere se realizează prin valorificarea superioară a peste 300 specii de plante melifere cum sunt: măzăriche chinezească *(Astragalus sinicus)*, măzărichea (*Vicia* sp.), rapiță (*Brassica* sp.), trifoiul alb *(Trifolium repens)*, pădurile de portocali *(Citrus aurantium)*, pădurile de salcâm *(Robinia pseudoacacia)*, pădurile de tei (*Tilia* sp.) și pădurile de castan sălbatic japonez *(Aesculus turbinata)*. Pentru îmbunătățirea resurselor melifere se iau măsuri pe linie guvernamentală de promovare a pădurilor și a plantelor cu flori cu scopul de a mări numărul speciilor care servesc albinelor ca surse de cules.

Dezvoltarea multilaterală a industriei în Japonia a determinat și o creștere rapidă a consumului de miere care în prezent depășește 35.000 tone pe an, respectiv peste 300 g pe cap de locuitor. Având în vedere creșterea consumului de miere, pentru viitor asigurarea condițiilor necesare urmează să se facă atât prin creșterea producției indigene cât și din import.

- **Israel**, are o suprafață de 20.770 km^2, o populație de 5,3 milioane locuitori și o densitate de 255,0 locuitori pe km^2.

Existența albinelor pe teritoriul statului Israel a fost localizată în apropierea vechiului Kipor unde s-au găsit unele cantități de miere provenind încă din anul 1496 î.e.n. Vechii locuitori ai acestor ținuturi cunoșteau cum anume aduc albinele nectarul în stup și cu siguranță au cunoscut și unele secrete privind roirea familiilor.

Din datele pe care le deținem rezultă ca în vechea Iudee era o apicultură puternică și înfloritoare.

În prezent în Israel există peste 70.000 familii de albine care realizează o producție anuală de 2.200 tone miere, respectiv 31,4 kg miere în medie pe familia de albine dar această producție diferă de la un an la altul în funcție de condițiile climatice. Familiile de albine aparțin unui număr de 983 apicultori, o stupină având în medie 75 familii de albine. Există și 85 ferme apicole colective cu un efectiv de 19.550 familii de albine, fiecare stupină având în medie 230 stupi.

Sursa principală de cules o constituie plantațiile de portocali *(Citrus aurantium)*, mandarini *(Citrus nobilis)* și lămâi *(Citrus limon)* care înfloresc la începutul primăverii iar în perioada de vară se obțin mici culesuri de nectar de la trifoiul alb *(Trifolium repens)*, scaieți (*Onopordom* sp.), floarea-soarelui *(Helianthus annuus)*, levănțică (*Lavandula* sp.), precum și de la alte plante nectaro-polenifere din flora spontană.

În ultimii ani s-a organizat în Israel o amplă acțiune de înlocuire a albinelor locale *(Apis*

mellifica syriaca) albina siriacă, deosebit de agresivă, cu albine italiene *(Apis mellifica ligustica)* mai productive, mai prolifice și mai puțin irascibile.

Familiile de albine în majoritatea cazurilor sunt adăpostite în stupi de tip Langstroth cu 10 rame - nestandardizați.

Crescătorii de albine sunt organizați într-o asociație a apicultorilor din Israel în cadrul căreia desfășoară o amplă activitate de îndrumare tehnică și propagandă apicolă.

LAS-O!... Îi va crește valoarea

(Continuare din pag.7)

Decizia și comportamentul individual rezultate a propriei aprecieri și încadrări, astfel apar rezultatele care, atunci când sunt bune, influențează hotărâtor starea materială a noastră.

Nu caut să manipulez cifrele (în interes propriu) aceasta este uneori o bază a preocupării principale a statisticienilor, care vor să arate cu orice preț ceva cu cifrele, dar iată că în cazul nostru e edificator, cifrele arată numai și numai adevărul. Să-l desconsiderăm?!

Necesitatea atingerii unor niveluri acceptabile ale unor indicatori nu de producție ci de vânzare a produselor obținute ne obligă pe noi apicultorii să ne redefinim strategia stocării mierii sau a vânzării. Adică să urmărim o politică realistă a valorificării produselor noastre, respectiv a mierii în condițiile unei crize de supraproducție care nu știm, când se va sfârși. Producția ultimilor ani (stocarea) ne oferă numeroase exemple de ratări financiare, de planuri fără temelii economice și care se dovedesc un eșec. Las-o!... îi va crește valoarea... La această afirmație nimeni nu știe să răspundă: CÂND și CUM?

Din scrisorile primite la redacție

CUM M-AM VINDECAT DE ULCER DUODENAL CRONIC

În 1947 în urma foametei ce a bântuit în Moldova, m-am îmbolnăvit de stomac mai precis am "căpătat" un ulcer duodenal care, cu timpul a devenit cronic. Până în 1967 am lucrat numai pe șantiere unde mâncarea la cantine nu era adecvată bolnavilor de stomac. Cât despre asistența medicală - necesară celor suferinzi, mai ales în șantierele petroliere - lipsea aproape cu desăvârșire. Cu toate tratamentele sporadice - atât medicale cât și unor regimuri alimentare destul de severe - boala persista.

După 1964 mi se făceau injecții în bulbul duodenal cu ser din sângele propriu, durerile dispăreau dar numai pentru o perioadă de până la 6 luni.

Din 1967 locuiesc în București. Printr-o întâmplare și mai cu seamă în urma vizionării unei emisiuni la TV m-am înscris în 1976 la cursurile de inițiere în apicultură pe care le-am urmat timp de 2 ani. Un an ca începător, celălalt an ca avnasat. Astfel am devenit stupar, și în câțiva ani mi-am format o stupină de 30 de familii cu care făceam pastoral.

Cunoscând teoretic însușirile antibiotice și cicatrizante ale propolisului (acest produs miraculos din stup), în zilele când umblam în interiorul stupilor, recoltam propolis și așa în stare naturală îl introduceam în gură. Zilnic înghițeam câte o biluță de circa 1 cm diametru pe care o sugeam până se desfăcea în particule mici pe care apoi le înghițeam. La început aveam impresia că îmi taie limba dar rezistam și cu timpul m-am mai obișnuit. Nu mai țin minte precis cât a durat acest "tratament". Un sezon? Două? Oricum, după un timp am observat că nu mai aveam durerile stomacale datorită ulcerului duodenal.

La ora actuală duc o viață de pensionar și veteran de război și au trecut mai bine de 13 ani de când nu mai consum propolis. Pot să afirm fără a greși că datorită acestuia m-am vindecat de ulcerul duodenal cronic care a dăinuit și mi-a produs neplăceri vreme de peste 30 de ani.

Ing. Constantin MĂNTULESCU

CĂRȚI ȘI PUBLICAȚII APICOLE ROMÂNEȘTI DIN PRIMUL DECENIU AL SECOLULUI NOSTRU (II) (anii 1901-1910)

Ing. Traian VOLCINSCHI

În revista noastră nr. 8 din acest an am prezentat sintetic un număr de 18 cărți apicole românești apărute în secolul trecut. Din câte se cunoaște până în prezent acestea reprezintă cele mai vechi apariții editoriale în limba română pe teme apicole. Nu avem pretenția că această enumerare de apariții editoriale este completă, poate am omis unele lucrări necunoscute nouă și am fi bucuroși ca prin contribuția cititorilor care cunosc și alte cărți sau broșuri apicole apărute în țara noastră lista să fie completată. Această listă după ce va fi definitivată cu toate aparițiile vechi va constitui o contribuție la făurirea istoriei apiculturii românești și considerăm că merită să fie publicată și apreciată de apicultorii de azi și de cei din generațiile viitoare căci numai cunoscând trecutul, evaluând realist prezentul putem făuri temeinic viitorul.

Așa cum am amintit în finalul articolului anterior privind cărțile apicole românești din secolul trecut - literatura și publicistica apicolă devine mult mai consistentă cu vădite manifestări de progres după anul 1900. Deci să le enumerăm și prezentăm:

1901

• **Neta P. Buchilită**, apicultor, publică în anul 1901 cartea **"Cultura albinelor sau tratatul apiculturei sistematice"**.Cartea are 65 pagini și apare la Tr.Severin fiind scrisă atrăgător și întocmită în dialog sub formă de întrebări și răspunsuri.

• Tot în anul 1901 **Ulrich** publică un **"Curs de albinărie în două volume cu o prefață de Leonard și priviri retrospective asupra Albinăriei și Industriilor Rurale în România de C.P.Conta"**.Cele două volume au format mic cu un total de 145 pagini editate de Cooperativa de edituri populare "România", București, Biblioteca Națională, colecția industrii agricole.

1902

• **Gh. Stratulescu** - învățător publică la Bârlad broșura **"Cultura albinelor în mod sistematic"**. Având 59 pagini cu ilustrații în text lucrarea este sistematizată în 3 părți. A fost editată la tipografia Munteanu din Bârlad și este dedicată "învățătorilor și preoților".

1903

• Apare volumul **"Albinele"** de **Gheorghie Drosini** - o traducere din grecește de arhimandritul **Theodosie Athanasiu**. Cartea are 68 pagini cu 31 ilustrații și 12 capitole mici. S-a tipărit la Iași în tipografia Dacia. Lucrarea va fi retipărită într-o nouă ediție în anul 1906. În text se amintește printre altele de plantele "prinzătoare de albine" adică de plantele carnivore dăunătoare albinelor.

1904

• **S.P.Radianu** (agronom) publică volumul **"Creșterea albinelor"**. Cartea, având 81 pagini conține sfaturi utile. Ea conține și o traducere din cartea IV-a - Georgicele lui Virgilius dedicată albinelor. În anul 1908 se retipărește o ediție nouă de același autor intitulată **"Georgicele lui Virgilius - traducere cu note explicative adăugate în text"**. Lucrarea a apărut în tipografia universală Iancu Ionescu, București.

1905

• **Nicolae Moga** - medic veterinar militar (căpitan la Reg.3 artilerie) tipărește la Brăila **"Cultura albinelor, studiu economic, scientific și literar"**. Are 119 pagini cu figuri intercalate în text, sistematizată în 6 părți.

• Tot în anul 1905 apare prima publicație a medicului veterinar român **Florin Begnescu** tipărită în limba italiană la Milano cu tema **"Breve squardo sull statistica sulla cultivazione della api in Rumania"**.

• **P.S.Aurelian** - membru al Academiei

Române publică în anul 1905 **"Creşterea albinelor"**. Cartea apare sub egida Academiei Române, are 28 pagini format mare şi descrie metoda nouă de conducere a unui stup format din două corpuri supraetajate, recoltând "prisosul de strânsură" şi lăsând în stup suficientă hrană pentru iernare. Este o carte bună având 7 capitole (I - Aşezarea prisăcii; II - Ştiubeile sau stupii; III - Republica albinelor; IV - Roirea; V - Îngrijirea de peste an; VI - Retezatul stupilor; VII - Vinul de miere-miedul).

- Tot în această perioadă **Remus Begnescu** - învăţător tipăreşte lucrarea sa **"Catehismul stuparului apicol"**.

1 9 0 6

- **Remus Begnescu** elaborează broşura: **"Istoricul apiculturii în judeţul Muscel şi starea ei actuală"**. Este o lucrare monografică de 15 pagini tipărită la Imprimeria Statului Bucureşti. Autorul prezintă date statistice interesante evidenţiind pe comune numărul de stupi existenţi şi producţia de miere şi ceară realizată (în cele 82 comune ale judeţului existau 4949 stupi - din care numai 258 sistematici). Producţia realizată a fost de 7728 kg miere şi 1478 kg ceară.
- Tot în anul 1906 **Remus Begnescu** tipăreşte o altă broşură monografică: **"Istoricul apiculturii în judeţul Vaslui şi starea ei actuală"**. O lucrare asemănătoare cu antecedenta, de 15 pagini. Apare la Bucureşti la aceeaşi tipografie: Imprimeria Statului.
- **G. Drosini** - **"Albinele"** - ediţia a II-a. Traducere din greceşte realizată în anul 1906 de arhimandritul Theodosie Athanasiu. Ediţia I a apărut - aşa cum am amintit mai înainte - în anul 1903.
- **Maurice Maeterlinck** (poet şi dramaturg belgian) - **"Viaţa Albinelor"** ("La vie des abeilles"). Traducere în limba română realizată în anul 1906 de un autor anonim apărută la Bucureşti prin grija Editurii librăriei Socec. Opera lui Maeterlinck apărută în anul 1901 este opera unui învăţat, a unui filozof şi a unui poet, fiind considerată cea mai reuşită relatare literară despre albine. Cartea "Viaţa albinelor" are 265 pagini sistematizate în 7 capitole mari. Ea a fost reeditată şi în anul 1976 de Editura Apimondia şi poate fi considerată şi în prezent ca una dintre cele mai fermecătoare cărţi care este perfect valabilă şi în prezent.
- **Grigori Halip** (profesor la şcoala medie de agricultură din Cernăuţi): **"Productele albinelor, dobândirea şi întrebuinţarea lor"**. Broşura are 40 pagini şi conţine în partea finală numeroase reţete culinare, reţete de oţet, vin, lichior şi alte băuturi răcoritoare, prăjituri, dulceţuri, compoturi pe bază de miere. Această broşură în limba română editată de Societatea bucovineană în editura autorului reprezintă o prelegere publică ţinută de autor în limba germană în anul 1884 în sala primăriei din Cernăuţi.

1 9 0 7

- **N. Nicolaescu** şi **G. Stoenescu** doi institutori din Bucureşti tipăresc prima lucrare completă de apicultură **"Călăuza Stuparului"** - ediţia I-a 380 pagini şi ilustraţii intercalate în text, - care apare la Edit. Socec. Timp de mai multe decenii cartea a fost retipărită în 11 ediţii succesive şi de fiecare dată cu material documentar nou şi cu alte recomandări valoroase. Ediţia a II-a apare în 1921 Ed. Casei Şcoalelor având 411 pagini fiind premiată de Academia Română în anul 1922. În perioada 1923-1928 apar alte 3 ediţii (1926, 1926, 1928). În anul 1933 apare ediţia a VI-a care conţine 504 pagini şi 137 figuri. În 1936 apare ediţia a VII-a, în 1941 ediţia a VIII-a cu 650 pagini; în 1943 ediţia a IX-a; în 1947 ediţia a X-a cu 672 pag. - ediţie omagială apărută în Editura Cartea Românească, iar în 1948 ultima ediţie a XI-a cu 412 pagini. Ultimele trei ediţii apar sub îngrijirea **prof.univ. Ion Z. Bârbu** (din care ultimele două postmortem). Marele prozator **Mihail Sadoveanu**, referindu-se la această carte, menţiona că a fost scrisă într-o frumoasă şi corectă limbă românească constituind pentru apicultura românească cel mai preţios îndreptar. Ea a contribuit la educarea şi formarea multor generaţii de apicultori români şi pe ea s-a clădit temelia apiculturii moderne din ţara noastră.

1 9 0 8

- **Romul Simu** - învăţător, tipăreşte la Sibiu **"Cartea stuparilor săteni"** ediţia a II-a de 65 pagini cu mai multe ilustraţii în text

sistematizată în 44 capitole mici. Prima ediție apare în 1897.

• **S.P. Radianu** (agronom): **"Creșterea Albinelor"** - georgicele lui Virgiliu ediția a II-a. Prima ediție a apărut în anul 1904. Autorul traduce cartea IV-a din Georgicele lui Virgilius dedicată albinelor cu note explicative adăugate în text. Cartea apare la București.

1 9 0 9

• **Alexandru Berariu** (preot în Ceahor - Bucovina): **"Scrisori de la albinarii începători"**. Cărticica reprezintă o prelucrare după o broșură germană după Hans Pechaczeck. Ea apare în urma hotărârii Societății de albinărit a ducatului Bucovina, are 20 pagini, format mare și apare la Cernăuți în Editura Consiliului Cultural al țării. În fond această broșură este un frumos și bine alcătuit calendar al lucrărilor apicole eșalonate pe cele 12 luni ale anului.

• În anul 1909 mai apare o comunicare științifică importantă, demnă de amintit a savantului naturalist român dr. **Constantin N. Ionescu** din Iași intitulată **"Cercetări comparative asupra creierului la albine"**. Neputând publica în țară această comunicare ea apare pentru prima dată într-o revistă germană de științe naturale din Jena. Autorul prezintă cercetările sale și descrie morfologic și structural deosebirile dintre creierul reginei, albinei lucrătoare și trântorelui. Autorul prezintă machete concludente și argumente verificate științific din care rezultă că trântorul are cel mai dezvoltat creier și matca cel mai puțin dezvoltat. Este singurul autor român al timpului citat ulterior în mai multe cărți și tratate apicole importante din America și Europa. (Vezi articolul publicat în "România apicolă" nr. 11/1993, la pag. 24).

1 9 1 0

• **Petre Popescu** - dirigintele școlii de cântăreți bisericești din Tr.Severin tipărește o carte **"Cultura albinelor"** care servește cursurile apicultorilor cântăreți bisericești pentru ca odată reîntorși la vatră, să poată fi un exemplu pentru concetățenii lor.

• În acest deceniu mai apare la Brașov **"Călăuza stuparului"** de **Șentea**.

• Tot în acest deceniu apare primul **"Catalog român ilustrat al tuturor aparatelor de apicultură și a celor mai sistematici stupi"**. Este întocmit de **Remus N. Begnescu** apicultor - proprietarul fermei de apicultură din com. Pietrele plasa Marginea jud. Vlașca. Conține 20 pag. bogat ilustrate și apare în Tipografia comercială Pandelescu din Giurgiu (nu cunoaștem anul apariției). O altă ediție îmbunătățită apare în jurul anului 1916 și alta în 1940.

Periodice apicole apărute vremelnic în primul deceniu al secolului nostru

• În luna ianuarie 1905 apare revista lunară a cultivatorilor de albine denumită **"Apicultorul"** organ al societății Stupăritul din Botoșani - inițiatorul și directorul revistei **I. Popovici Cerchez** institutor. În primul an au apărut 9 numere lunare în tipografia din Botoșani după care publicația își încetează temporar apariția și o regăsim după 15 ani când reapare la Chișinău (anul II - 1920) cu aceeași denumire și același director **I. Popovici Cerchez** profesor la Chișinău. Revista a contribuit la răspândirea stupilor sistematici în zonă (Moldova - apoi Basarabia) propagând apicultura pentru țărani, îndeletnicire considerată un mijloc eficient de ridicare a nivelului de trai.

• Tot în această perioadă apare la București revista **"Albina"** o revistă populară cu apariție în fiecare duminică în al cărui comitet de redacție era și **Ion Kalinderu** administrator al Domeniului Coroanei și membru al Academiei Române.

• În ianuarie 1906 apare **"Apicultura modernă"** o revistă lunară a crescătorilor de albine cu apariția în București sub direcțiunea lui **Remus N. Begnescu** și redactată de veterinarul **Florin Begnescu**., Au apărut patru numere lunare totalizând 96 pagini.

• În ianuarie 1908 apare la Râmnicu Vâlcea **Revista Apicolă Română"** publicație lunară ilustrată sub conducerea lui **Victor Andronescu** proprietar și director. În primele numere apărute se arată calitățile albinei noastre indigene și se susține necesitatea organizării și creșterii de mătci. Neprimind sprijin revista își încetează repede activitatea.

• În luna octombrie 1909 prin girja d-lui Dr. **G. Țânțăreanu** diplomat a școalei centrale de apicultură din Paris s-a editat o altă revistă

ilustrată **"Cultura modernă a albinelor și viermilor de mătase"** care a apărut la Râmnicu Vâlcea numai într-un singur număr de 53 pagini neputând fi susținută din lipsă de abonați.

Din cele relatate se observă încercările și bunele intenții, dar și greutățile întâmpinate la editarea unei reviste de specialitate cu o apariție constantă care să strângă rândurile apicultorilor și să promoveze metodele avansate de lucru.

(Într-un număr viitor vom publica lista cărților și publicațiilor apicole apărute în al doilea deceniu al secolului nostru).

ANUNȚ IMPORTANT

Creșterea alarmantă a costurilor hârtiei, a cheltuielilor de fabricație și a taxelor de expediere au determinat scăderea îngrijorătoare a tirajului revistei și ca urmare a apărut necesitatea subvenționării activității de editare a unicei publicații apicole care apare în România de peste 75 de ani.

Grație înțelegerii de către factorii de decizie a importanței continuării apariției, a conjugării eforturilor de finanțare, revista și-a urmat neschimbată existența ritmică în condițiile în care în alte țări foste socialiste, aparițiile revistelor apicole au fost sporadice și precare sau aceste publicații au încetat să mai apară.

Pentru anul 1995 costul unui exemplar va fi de 500 lei, sumă care nu acoperă integral manopera și materialele consumate. În atare condiții un abonament anual va fi de 6000 lei. Facem un călduros apel de suflet la toți apicultorii, la toți salariații filialelor noastre județene, la membrii birourilor filialelor și cercurilor apicole, la toți prietenii și colaboratorii noștri pentru a sprijini realizarea unui număr cât mai mare de abonamente. Este destul să menționăm că valoarea unui abonament anual reprezintă mai puțin decât prețul a două kg de miere pe piața liberă. Or nu credem să existe un apicultor care să aibă reținere în a cheltui două kg de miere pentru informarea sa din surse interne și externe asupra a tot ce înseamnă teorie și practică apicolă.

Situația revistei se va hotărî deci de către cititorii ei fideli de la care așteptăm să fie mai mult decât până acum alături de noi, alături de toți cei care practică această nobilă și milenară îndeletnicire.

Abonamentele se pot face la filialele județene, magazinele apicole, cercurile apicole cu gestiune și la oficiile poștale urmând ca revista să fie nominalizată în Catalogul presei române pe 1995.

Desigur am fi bucuroși să apară și sponsori (persoane particulare sau firme) prin ale căror contribuții bănești situația financiară a revistei s-ar putea îmbunătăți. Pe toți îi așteptăm cu speranța că apelul nostru va găsi ecou la actualii cititori cât și la viitorii prieteni ai publicației noastre.

COLEGIUL DE REDACȚIE